

Bokslutsrapporten

En studie om kvalitetssäkringsmetoder för ekonomisk
rapportering

Henna Laitinen

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	3015
Författare:	Henna Laitinen
Arbetets namn:	Bokslutsrapporten En studie om kvalitetsäkringsmetoder för ekonomisk rapportering
Handledare (Arcada):	Maj-Britt Granström
Uppdragsgivare:	-
<p>Sammandrag:</p> <p>I Finland får vem som helst göra bokföring och upprätta bokslut. En revisor granskar redovisningen av de företag som berörs av revisionsplikten, men vem garanterar kvalitén för små företag? Syftet med detta arbete var att undersöka olika metoder för kvalitetssäkring av ekonomisk rapportering samt att kartlägga den nuvarande situationen i Finland. Kartläggningen bestod av en teoretisk del, om gällande lagstiftning, redovisningsstandarder och kvalitetssäkring, samt en kvalitativ undersökning som omfattade intervjuer av ekonomispecialister i Finland. Metoden som användes i undersökningen var en kvalitativ semi-strukturerad intervju.</p> <p>För att kunna ta i bruk rapporten på den finska marknaden skulle det krävas en lagändring samt en personauktorisering. Åsikterna om bokslutsrapporten var motstridiga. Bokförarna är kunniga att utföra arbetet, men de vill inte ha ansvaret. Revisorerna ansåg inte att bokslutsrapporten skulle vara ett hot för revisionsbranschen om gränserna för revisionsplikt höjdes med måtta. Mest positiv mottagning fick idén om att bokslutsrapporten skulle erbjudas för företag som redan nu är utanför revisionsplikten och som inte uträttar någon granskning. Alla respondenter såg bokslutsrapporten som ett dåligt alternativ för stora företag. Då rapportens för- och nackdelar diskuterades, betraktades, som det mest positiva, den löpande kontrollen av redovisningen, medan det negativa var avsaknaden av en extern bekräftelse av resultatet.</p>	
Nyckelord:	bokslutsrapport, revision, revisionsplikt, kvalitetskontroll, ekonomisk rapportering
Sidantal:	85
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	31.1.2013

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Business Administration
Identification number:	3015
Author:	Henna Laitinen
Title:	The Compilation Report A study of quality assurance methods for financial reporting
Supervisor (Arcada):	Maj-Britt Granström
Commissioned by:	-
<p>Abstract:</p> <p>In Finland, anyone is allowed to do bookkeeping and prepare financial statements. An auditor examines the financial statements of the companies with an audit obligation, but who guarantees the quality for small companies? The aim of this study was to investigate different methods for quality assurance of financial reporting and to identify the current situation in Finland. The study consisted of a theoretical part, on existing legislation, standards and quality assurance, as well as a qualitative study involving interviews with finance professionals in Finland. The method used in the study was a qualitative semi-structured interview.</p> <p>In order to take the Compilation report into use on the Finnish market would require a legislative alteration and personal authorizations. Opinions on the Compilation report were contradictory. The accountants are skilled to do the work, but they do not want the responsibility. The auditors do not consider that the Compilation report would be a threat to the auditing profession if the boundaries of the audit obligation were raised moderately. The idea that got the most positive reception was that the Compilation report would be offered to companies that are already outside the audit obligation and are not doing any reviews. All respondents saw the Compilation report as a bad option for large companies. Pros and cons discussed were, regarded as the most positive: ongoing control of the accounts, and negative: the lack of an external confirmation of the result.</p>	
Keywords:	Compilatin report, auditing, audit obligation, quality control, financial reporting
Number of pages:	85
Language:	Swedish
Date of acceptance:	31.1.2013

INNEHÅLL

1	INLEDNING	6
1.1	PROBLEMOMRÅDE	6
1.2	SYFTE	7
1.3	AVGRÄNSNINGAR	7
1.4	METOD	7
2	LAGSTIFNING	8
2.1	BOKFÖRINGSLAGEN	8
2.2	REVISIONSLAGEN	10
2.3	LAGSTIFTNINGEN I SVERIGE	12
2.4	LAGSTIFTNINGEN INOM EUROPEISKA UNIONEN	14
3	AUKTORISERING	15
3.1	GOD BOKFÖRINGSBYRÅSED	16
3.2	AUKTORISERAD REDOVISNINGSKONSULT	17
4	REDOVISNINGSTANDARDER	18
4.1	GOD BOKFÖRINGSSSED	18
4.2	EKONOMIADMINISTRATIONSFÖRBUNDETS BRANSCHSTANDARD	19
4.3	REKO	20
4.4	INTERNATIONELLA STANDARDER	23
5	BOKSLUTSRAPPORTEN	26
5.1	BOKSLUTSRAPPORTENS UTFORMNING	27
5.2	KVALITETSKONTROLL	29
5.3	BOKSLUTSRAPPORT ELLER REVISION	29
6	EMPIRISK UNDERSÖKNING	32
6.1	PLANERING AV UNDERSÖKNING	32
6.2	RESULTAT	32
6.2.1	<i>Förberedelser</i>	<i>32</i>
6.2.2	<i>Kännedom om ämnet inom branschen</i>	<i>33</i>
6.2.3	<i>Problem med nuvarande system</i>	<i>34</i>
6.2.4	<i>Risker och möjligheter med alternativa system</i>	<i>35</i>
6.2.5	<i>Ansvarsfördelning mellan bokförare och revisor</i>	<i>36</i>
6.2.6	<i>Framtidssyner</i>	<i>37</i>
6.3	SAMMANFATTNING	38
7	AVSLUTNING	39

KÄLLOR.....	40
BILAGOR.....	44
BILAGA 1 TRANSKRIBERANDE INTERVJUER.....	44
BILAGA 2 E-POSTINTERVJUER	79

1 INLEDNING

I Finland är bokförarens yrke inte på något sätt skyddat, utan vem som helst har rätt att utföra bokföring och att upprätta bokslut. Revisorn granskar redovisningen och ger ut en revisionsberättelse då han/hon godkänner arbetet. Revisionsplikten gäller inte för små företag och gränserna för revisionsplikt diskuteras jämt. Den allmänna trenden inom EU har varit att höja på gränserna. De flesta länder i Europa har numera avskaffat revisionsplikten för mindre bolag, England redan på 1990-talet och senast Sverige 2010 och Norge 2011.

I stället för revision kan kvaliteten för företagets redovisning garanteras med en s.k. Compilation report. Rapporten utges av bokföraren som garanterar att redovisningen upprättats av en professionell yrkesperson, att denna person har agerat aktivt för att motverka fel och, därmed, att läsaren kan lita på resultatet. Denna rapport anger att redovisningen är kontrollerad, avstämd och rimlighetsbedömd i enlighet med gällande lagar, normer och standarder, men att ingen djupare granskning eller revision har utförts. Rapporten är ett alternativ för revisionsberättelsen och utgör likaså en bra grund för företagsbedömningar och kreditbeslut.

Företag som inte berörs av revisionsplikten kan för tillfället i Finland endast välja mellan att låta uträtta revision eller att inte göra någon granskning. Compilation skulle vara ett annat alternativ för kvalitetssäkring av ekonomisk rapportering. De olika alternativen har naturligtvis sina för- och nackdelar vilka bör beaktas vid val av kvalitetssäkringsmetod.

1.1 Problemområde

Idag har vem som helst rätt att utföra bokföring och att upprätta bokslut. De mindre företagen har ingen revisionsplikt. Hur kan kvalitén och riktigheten av redovisningen då garanteras? Kan två liknande företag pålitligt jämföras på basen av deras bokslut?

Ett allt vanligare fenomen inom EU är att höja på gränsen för revisionsplikt och att utveckla nya sätt för kvalitetssäkring. Finland har inte anslutit sig till denna ändring.

Påverkar detta jämförelsen av internationellt redovisningsmaterial? Skulle en standardisering underlätta upprättandet av multinationella koncernbokslut?

1.2 Syfte

Syftet med detta arbete är att undersöka olika metoder för kvalitetssäkring av ekonomisk rapportering samt att kartlägga den nuvarande situationen i Finland. Det finska systemet kommer att jämföras med det nya svenska systemet som inkluderar en bokslutsrapport. Jag kommer att göra en kartläggning där följande faktorer beaktas: hur förberett det finska rättsliga systemet är för införandet av en bokslutsrapport, vilka åtgärder och hur lång tid som införandet av en bokslutsrapport skulle kräva, vilka för- och nackdelar införandet av rapporten skulle kunna medföra, hur mycket den finska ekonomibranschen vet om den här typen av kvalitetssäkring, hur ansvarsfördelningen mellan bokförare och revisor skulle ändras samt vilka de berörda parternas attityder mot en ändring är.

1.3 Avgränsningar

Jag avgränsar detta arbete till en undersökning av nuvarande lagstiftning, standarder och kvalitetssäkringssystem av ekonomisk rapportering i Finland, Sverige och den Europeiska Unionen. Bokslutsrapporten är utvecklad utgående från den svenska marknadens krav, för att passa som beslutsunderlag för intressenter, t.ex. vid företagsbedömningar och kreditbeslut. Rapportens möjliga olika utseende och innehåll på den finska marknaden kommer inte att undersökas, eftersom rapporten inte hade något värde om den inte skulle vara tillfredsställande för intressenterna. I denna studie antas det att rapporten skulle ha samma värde här som den har i Sverige.

1.4 Metod

Jag har som avsikt att göra en kartläggning över hur det nuvarande finska kvalitetssäkringssystemet fungerar samt att utreda dess alternativ. Definitioner från Bonniers Svenska Ordbok: ”Kartlägga: göra karta över; (bildl.) utforska systematiskt” ”Utreda: klarlägga, undersöka” (Malmstöm et al 1998).

Kartläggningen kommer att bestå av en teoretisk del, om gällande lagstiftning, redovisningsstandarder och kvalitetssäkring, samt en kvalitativ undersökning som kommer att omfatta intervjuer av ekonomispecialister i Finland. I en kvalitativ forskning lägger man vanligtvis tyngden på ord och inte siffror vid insamling och analys av data. Forskningsstrategin är i allmänhet induktivistisk, alltså anses teorin genereras utifrån praktiken, konstruktionistisk, vilket betyder att sociala företeelser och deras mening är något som sociala aktörer kontinuerligt får till stånd samt tolkande. (Bryman & Bell; 2003, s. 591). Jag anser att den kvalitativa forskningsmetoden passar bäst denna studie, eftersom den baserar sig på enskilda individers tankar och åsikter. Det är frågan om en kartläggning, inte prövning av en hypotes. Resultatet av utredningen kan leda till ett ställningstagande eller eventuellt till förslag för framtiden.

Intervjuformen som kommer att användas i undersökningen är semi-strukturerad intervju. En semi-strukturerad intervju täcker många olika slags intervjuer. Termen brukar vanligtvis referera till en kontext där intervjuaren ställer ett antal frågor utifrån en generellt hållen intervjuguide, där det också är möjligt att variera ordningsföljden mellan frågorna. Forskaren har vid en semi-strukturerad intervju även viss möjlighet att ställa ytterligare frågor utifrån det som uppfattas vara viktiga svar från respondentens sida. (Bryman & Bell; 2003, s. 595). Jag valde denna intervjuform eftersom intervjun kommer att behöva modifieras för att passa de olika respondenterna. Jag anser att det är viktigt att diskussionen skall kunna framskrida fritt och att nödvändiga tilläggsfrågor skall kunna ställas.

2 LAGSTIFNING

För att kunna utföra korrekt bokföring måste man förstå de generella principerna bakom det. Dessa utformas i lagstiftningen.

2.1 Bokföringslagen

I den finska bokföringslagen föreskrivs det i första kapitlet att var och en som driver rörelse eller utövar yrke är skyldig att föra bok över denna verksamhet och att den som är bokföringsskyldig skall ha dubbel bokföring. Därutöver förordas att den som är bokföringsskyldig skall iaktta god bokföringssed. (Bokföringslag 30.12.1997/1336)

I lagens andra kapitel behandlas den fysiska bokföringen. Det står att den bokföringsskyldige skall i bokföringen som affärshändelser notera utgifter, inkomster, finansiella transaktioner samt därtill hörande rättelse- och överföringsposter. En tydlig kontoplan måste finnas och affärshändelserna skall bokföras på olika konton enligt sin art. Bokföringen kan basera sig på prestationsprincipen (utgifter bokförs vid mottagande av en produktionsfaktor och inkomster vid överlåtelse av en prestation) eller på kontantprincipen (utgifter och inkomster bokförs på basis av betalning).

Affärshändelserna skall bokföras kronologiskt (grundbokföring) och systematiskt (huvudbokföring). Varje affärshändelse i bokföringen skall basera sig på ett daterat och numrerat verifikat. Av utgifts- och inkomstverifikat skall framgå den mottagna produktionsfaktorn eller den överlåtna prestationen. Affärshändelserna skall dessutom bokföras på ett sätt som gör det möjligt att utan svårighet följa en bokföringspost från verifikation till grundbokföring och huvudbokföring, samt från huvudbokföring till resultaträkningen och balansräkningen. I bokföringsmaterialet skall verifikat, eller noteringar baserade på dem, alltid finnas i vanlig läsbar skriftlig form.

Bokföringsböckerna samt kontoplanen skall bevaras minst 10 år efter räkenskapsperiodens utgång. Bokföringsmaterialet, innehållande räkenskapsperiodens verifikationer m.m., skall bevaras minst sex år efter räkenskapsperioden slut.

(Bokföringslag 30.12.1997/1336)

Det tredje kapitlet behandlar bokslutet. Vid varje räkenskapsperiods slut uppgörs ett bokslut som består av en: balansräkning, som ger en bild av den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen; resultaträkning, som beskriver hur resultatet har uppkommit; finansieringsanalys, som beskriver anskaffningen och användningen av medel under räkenskapsperioden; samt uppgifter som skall lämnas i bilagor till balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen, så kallade noter. För varje post i balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen skall det anges jämförelsetal från den föregående räkenskapsperioden. Till bokslutet bifogas oftast också en verksamhetsberättelse som ger uppgifter om viktiga omständigheter som gäller utvecklingen av den bokföringsskyldiges verksamhet. Handlingar som ingår i bokslutet och som bifogats till bokslutet skall vara överskådliga och bilda en helhet. Bokslutet och verksamhetsberättelsen skall ge riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av

den bokföringsskyldiges verksamhet och om dennes ekonomiska ställning. De tilläggsupplysningar som behövs för detta skall lämnas i noterna. (Bokföringslag 30.12.1997/1336)

I lagens fjärde kapitel "Definitioner i anslutning till bokslutsposter" definieras följande begrepp: omsättning, extraordinära intäkter och kostnader, bestående och rörliga aktiva, omsättnings- och finansieringstillgångar, anskaffningsutgift, resultatregleringar samt långfristiga fordringar och skulder. I det femte kapitlet behandlas värderings- och periodiseringsbestämmelser. (Bokföringslag 30.12.1997/1336)

Under det åttonde kapitlet står det att handels- och industriministeriet utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen. Ministeriet har rätt att av den bokföringsskyldige få de uppgifter som behövs för övervakningen och polisen är skyldig att ge ministeriet handräckning vid övervakningen av lagens efterlevnad. Patent- och registerstyrelsen övervakar registreringen av bokslut och verksamhetsberättelser. Finansinspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen i vissa institut, fonder, försäkringsbolag, stiftelser, kassor, central, förbund och på bokföringsskyldiga som iakttar internationella redovisningsstandarder. Bokföringsnämnden, som finns vid handels- och industriministeriet, kan på ansökan ge anvisningar och utlåtanden angående tillämpningen av denna lag. (Bokföringslag 30.12.1997/1336)

2.2 Revisionslagen

Den finska revisionslagen tillämpas enligt dess första kapitel på revision av bokföringsskyldiga sammanslutningar och stiftelser, samt på befattning som en revisor har enligt någon annan lag eller förordning eller i vilka revisorn ger ett skriftligt utlåtande till en myndighet eller domstol. I lagen avses med revisor en CGR- eller GRM-revisor eller en CGR- eller GRM-sammanslutning. En CGR-revisor är en av Centralhandelskammarens revisionsnämnd godkänd revisor och en CGR-sammanslutning en av nämnden godkänd revisionsammanslutning. En GRM-revisor är en av en handelskammarens revisionsutskott godkänd revisor och en GRM-sammanslutning en av utskottet godkänd revisionsammanslutning. (Revisionslag 13.4.2007/459)

Centralhandelskammarens revisionsnämnd eller en handelskammarens revisionsutskott godkänner som revisor en myndig fysisk person som har avlagt de studier som uppgiften förutsätter, har minst tre års arbetserfarenhet inom revision och redovisning samt har utfört CGR- eller GRM-examen. Den som har godkänts som revisor skall före registreringen också avge en revisorsförsäkran inför domstol. (Revisionslag 13.4.2007/459)

Centralhandelskammarens revisionsnämnd godkänner som CGR-sammanslutning och en handelskammarens revisionsutskott godkänner som GRM-sammanslutning ett aktiebolag, kommanditbolag eller öppet bolag som utövar revisionsverksamhet och har förutsättningar att verka som en oberoende revisionssammanslutning. Majoriteten av bolagsmännen i ett öppet bolag eller de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag skall vara av bolaget anställda CGR- eller GRM-revisorer eller -sammanslutningar. I ett aktiebolag skall majoriteten av aktierna innehas av de ovan avsedda revisorerna eller revisionssammanslutningarna. Dessutom skall styrelsens ordförande och vice ordförande och två tredjedelar av ledamöterna och ersättarna vara CGR- eller GRM-revisorer eller i en EES-stat godkända revisorer, vilka arbetar vid bolaget. (Revisionslag 13.4.2007/459)

Sammanslutningar och stiftelser skall låta förrätta revision om minst två av de följande villkoren har uppfyllts under den avslutade och den föregående räkenskapsperioden:

1. balansomslutningen överstiger 100 000 euro,
2. omsättningen eller motsvarande avkastning överstiger 200 000 euro eller
3. antalet anställda överstiger i medeltal tre.

En revisor skall alltid väljas i en sammanslutning vars huvudsakliga bransch är ägande och hantering av värdepapper. Sammanslutningar som inte är skyldiga att förrätta revision kan med bolagsstämmans beslut utföra det. (Revisionslag 13.4.2007/459)

Bolagsstämman måste välja en CGR-revisor eller -sammanslutning, om bolaget är föremål för offentlig handel eller den under den avslutade räkenskapsperioden uppfyller minst två av de följande villkoren:

1. balansomslutningen överstiger 25 000 000 euro,

2. omsättningen överstiger 50 000 000 euro eller
3. antalet anställda överstiger i medeltal 300.

Moderföretaget i en koncern har revisionskyldighet om hela koncernen uppfyller de ovan nämnda villkoren. (Revisionslag 13.4.2007/459)

Det tredje kapitlet i revisionslagen behandlar själva revisionens innehåll. Revisionen omfattar granskning av sammanslutningars eller stiftelsers bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse samt förvaltning under räkenskapsperioden. En revisor skall avge en daterad och undertecknad revisionsberättelse för varje räkenskapsperiod. Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande om huruvida bokslutet och verksamhetsberättelsen ger riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet och dess ekonomiska ställning samt huruvida uppgifterna i räkenskapsperiodens verksamhetsberättelse och bokslut är konfliktfria. Uttalande kan lämnas utan reservation, med reservation eller med avvikande mening. Om revisorn inte har kunnat uttala sig, skall revisorn meddela detta i revisionsberättelsen. I revisionsberättelsen skall nödvändiga tilläggsuppgifter ges. Revisorn skall påpeka det i revisionsberättelsen om någon ansvarig person i en sammanslutning eller stiftelse har gjort sig skyldig till en handling som kan medföra skadeståndsskyldighet gentemot sammanslutningen eller stiftelsen eller brutit mot en lag som gäller sammanslutningen eller stiftelsen eller mot dess bolagsordning, bolagsavtal eller stadgar. Revisionsberättelsen skall lämnas till styrelsen för sammanslutningen eller stiftelsen eller till motsvarande organ senast två veckor före det sammanträde där bokslutet skall läggas fram för fastställelse. Revisorn kan också anmärka för styrelsen om omständigheter som inte framgår av revisionsberättelsen i ett skilt revisionsprotokoll. (Revisionslag 13.4.2007/459)

2.3 Lagstiftningen i Sverige

Då det gäller bokföringsskyldighet säger den finska lagen att *"Var och en som driver rörelse eller utövar yrke är skyldig att föra bok över denna verksamhet"* (Bokföringslag 30.12.1997/1336 1 kap. 1 §). Enligt den svenska lagstiftningen är inte alla juridiska personer bokföringsskyldiga. Från och med det kalenderår vid vars ingång företagets tillgångar överstiger 1,5 miljoner kronor (dryga 177 000 euro) inträder

bokföringsskyldigheten. Såväl upphör bokföringsskyldigheten om tillgångarnas värde vid utgången av de tre senaste räkenskapsåren har varit lägre än det angivna gränobeloppet. Endast om den juridiska personen bedriver näringsverksamhet eller är moderföretag i en koncern, är den bokföringsskyldig även om förutsättningarna inte är uppfyllda. (Bokföringslag (1999:1078) 2 kap. 2 §). Däremot gäller bokföringsskyldigheten inte för staten, kommunerna, landstingen, kommunalförbunden och regionförbunden, konkursbon och stiftelser vars tillgångar enligt stiftelseförordnandet får användas endast till förmån för bestämda fysiska personer. (Bokföringslag (1999:1078) 2 kap. 5 §)

Bokföringsprinciperna enligt finsk respektive svensk lag är långtgående de samma. Bokföringen skall årligen avslutas med ett årsbokslut eller en årsredovisning. Årsbokslutet består av en resultaträkning och en balansräkning, medan årsredovisningen innehåller en balansräkning, en resultaträkning, noter och en förvaltningsberättelse, samt en finansieringsanalys för större företag. (Bokföringslag (1999:1078) 6 kap. 4 § & Årsredovisningslag (1995:1554) 2 kap. 1 §). De som skall avsluta bokföringen med en årsredovisning är: aktiebolag, ekonomiska föreningar, handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare, grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS), företag som omfattas av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och vissa stiftelser. Årsredovisning skall också upprättas av företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

1. Medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50.
2. Företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 40 miljoner kronor.
3. Företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 80 miljoner kronor.

Samma gäller för företag som är moderföretag i en koncern som uppfyller mer än ett av de ovan nämnda villkoren. (Bokföringslag (1999:1078) 6 kap. 1 §)

Den största skillnaden mellan den finska och svenska revisionslagen är gränsen för revisionsplikt. Svenska revisionslagen är tillämplig på företag som enligt

bokföringslagen är skyldiga att avsluta bokföringen med en årsredovisning. I fråga om handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare är lagen tillämplig endast om bolaget uppfyller mer än ett av följande villkor:

1. Medelantalet anställda i bolaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 3.
2. Bolagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 1,5 miljoner kronor (ca 175 000 euro).
3. Bolagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 3 miljoner kronor (ca 350 000 euro).

(Revisionslag (1999:1079) 2 §)

2.4 Lagstiftningen inom Europeiska Unionen

Alla EU-länder har nationella bestämmelser om uppställningen av och innehållet i årsbokslut och förvaltningsberättelser. En samordning av dessa bestämmelser är nödvändig för skyddet av bolagsmännen och tredje man och för att bokslut av konkurrerande företag skall vara jämförbara. Det krävs likvärdiga rättsliga minimikrav på omfattningen av den ekonomiska information som skall utges.

I detta syfte har Europeiska Gemenskapernas Råd fastställt en obligatorisk uppställningsform för balans- och resultaträkningarna samt ett minsta innehåll för notanteckningarna och förvaltningsberättelsen. I artikel 2 redogörs för allmänna bestämmelser om årsbokslut. Bokslutet skall bestå av en balansräkning, en resultaträkning och noter. Det skall upprättas på ett överskådligt sätt och enligt föreskrifterna i direktivet. Årsbokslutet skall ge en rättvisande bild av bolagets tillgångar, skulder, ekonomiska ställning och resultat. (Rådets fjärde direktiv av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (78/660/EEG))

Enligt artikel 11 och 12 föreskrivs att medlemsstaterna får tillåta att ett bolag upprättar en balansräkning i förkortad form, om det två räkenskapsår i följd inte överskridit två av följande tre gränsvärden:

1. Balansomslutning: 4 400 000 euro,
2. Nettoomsättning: 8 800 000 euro,

3. Medelantalet under räkenskapsåret anställda: 50.

Enligt artikel 51 skall bolagens årsbokslut granskas av en eller flera personer som godkänts av medlemsstaterna för att utföra lagstadgad revision. Bolag som avses i artikel 11 får befrias från dessa skyldigheter. (Rådets fjärde direktiv av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (78/660/EEG))

3 AUKTORISERING

I Finland får vem som helst göra bokföring och kalla sig bokförare. Det behövs ingen kvalifikation för att öppna en bokföringsbyrå, eller att som företagare göra sin egen bokföring. Revisorer kontrollerar att bokföringen är korrekt gjord och att bokslutet ger en rättvisande bild om företagets situation. Små företag har enligt lagen ändå inte plikt att utträtta revision. Då uppstår ju frågan om bokslutets pålitlighet och jämförbarhet.

Bokföringsbyråerna framställer uppgifter om kundföretagens ekonomiförvaltning för företagen, deras intressentgrupper och samhället. En bokföringsbyrå kan försäkra sina kunder om sin yrkeskunskap genom att ansöka om auktorisering och medlemskap i Ekonomiadministrationsförbundet i Finland. Auktorisering kan sökas hos Stiftelsen för Bokföringsinstitutet. Bokföringsbyrån måste regelbundet rapportera om sin verksamhet till stiftelsen, som övervakar att fackkunskapen i bokföringsbyrån fortlöpande upprätthålls. Ett krav för att kunna vara medlem i Ekonomiadministrationsförbundet är att bokföringsbyrån är ett oberoende och solitt företag och att den ansvariga personen för byrån har tagit EBR-examen. (Auktorisering; God bokföringsbyråsed)

EBR står för examen i bokföring och redovisning och är en fördjupande examen för redovisningsbranschens experter. EBR-examen är en garanti för personens fackkunskap eftersom den förutsätter att den professionella kompetensen uppehålls också i framtiden. EBR-bokförare skall rapportera om sina arbetsuppgifter och ny utbildning vart tredje år till Stiftelsen för Bokföringsinstitutet. För att kunna delta i EBR-examen bör man ha en lämplig ekonomisk utbildning samt tillräckligt med arbetserfarenhet från ekonomiadministrationsbranschen. (Auktorisering; KLT-tutkinto)

Ekonomiadministrationsförbundet granskar sina medlemsbyråer med fem års mellanrum. Syftet med granskningarna är att se till att bokföringsbyråerna har goda förutsättningar för att sköta sina uppdrag och att de följer god bokföringsbyråsed. Inspektionen omfattar en intervju med ledningen, intervjuer med personalen och granskningar av kunduppdrag inom utsträckningen för god sed för granskning av bokföringsbyråer. Bokföringsbyrån skall vara beredd på att bevisa sin soliditet och att uppvisa sitt bokslut, samt att demonstrera den använda tekniken, metoderna och dokumentationen samt personalens professionella utveckling. Bokföringsbyrån måste med två års mellanrum rapportera till Ekonomiadministrationsförbundet om sin soliditet och om att de följer god bokföringsbyråsed i sin verksamhet. (Hyvä tilitoimistotarkastustapa; Tilitoimistotarkastus asiakkaan turvana)

3.1 God bokföringsbyråsed

Ekonomiadministrationsförbundet har godkänt god bokföringsbyråsed som en bindande etisk anvisning för dem som verkar inom bokföringsbyråbranschen. I anknytning till denna har Ekonomiadministrationsförbundet också gett ut en rekommendation om god bokslutssed för små företag och allmänna avtalsvillkor gällande bokföringsbyråtjänster. (God bokföringsbyråsed)

Bokföringsbyrån skall i sin verksamhet följa gällande lagstiftning och god bokföringsbyråsed. Verksamheten skall vara systematisk, långsiktig, omsorgsfull och yrkesmässig. Som medlem i Ekonomiadministrationsförbundet, skall bokföringsbyrån regelbundet kontrollera kvaliteten på sina tjänster. Byrån skall inge förtroende i dess interaktion med sina kunder, och hålla dem uppdaterade om förändringar i lagstiftningen om ekonomiförvaltning. Bokföringsbyrån skall sköta sina uppdrag noggrant och sakkunnigt i enlighet med gällande avtal och lagstiftning. Bokslutsdokumenten skall vara klara och följa den rekommendation om god bokföringssed som förbundet har gett. De anställda skall ha den utbildning och de erfarenheter som krävs för yrket. Den ansvariga personen skall ha EBR-examen. Bokföringsbyrån skall ordna utbildning åt de anställda för att upprätthålla deras sakkunskap. De informationskällor som används i arbetet skall vara aktuella och tillgängliga för samtliga anställda. De anställda måste behandla konfidentiellt uppgifter

om kundernas affärshemligheter och andra uppgifter som bokföringsbyrån fått, både under anställningen eller därefter. Bokföringsbyrån måste alltid se till att mottagaren har rätt att få den information som överläts. Alla som arbetar vid bokföringsbyrån skall följa god bokföringsbyråsed. (God bokföringsbyråsed)

3.2 Auktoriserad Redovisningskonsult

I Sverige kallas all personal på en bokföringsbyrå för redovisningskonsulter. Till deras arbetsuppgifter hör att upprätta bokföring, betalningar, kalkyler, fakturering, löner, analyser, budgetar, bokslut och årsredovisning. Då revisionsplikten för mindre aktiebolag avskaffades i Sverige år 2010, fick de auktoriserade redovisningskonsulterna också en ny arbetsuppgift: att upprätta en bokslutsrapport. Bokslutsrapporten är ett kvalitetsbevis för företagets redovisning och såvida ett alternativ för revision. Den auktoriserade redovisningskonsulten ser till att kvaliteten i redovisningen och den ekonomiska rapporteringen uppstår. Han/hon känner till företagets verksamhet och kan därmed verka som rådgivare vid företagets ekonomiska planering. (Auktoriserad Redovisningskonsult; Information om redovisningskonsultyrket)

Medan man i Finland auktoriserar bokföringsbyråer, auktoriserar de i Sverige enskilda personer till Auktoriserade Redovisningskonsulter. För att kunna bli en auktoriserad redovisningskonsult och medlem i SRF, krävs en högskoleutbildning inom ekonomi och minst tre års arbetserfarenhet inom redovisning eller revision. För att behålla medlemskapen och auktorisationen måste den auktoriserade redovisningskonsulten genomgå aktualitetsutbildning och kvalitetskontroll, följa etiska regler och ha en godkänd ansvarsförsäkring. Ny aktualitetsutbildning kontrolleras vart tredje år då certifikatet förnyas. Kvalitetskontroll utförs vart sjätte år för att säkerställa att arbetet sker i enlighet med god sed för redovisningskonsulter baserat på Reko, Svensk standard för redovisningstjänster. Utöver detta görs också kontrollbesök och självdeklarationer. Yrkesrollen som redovisningskonsult har kvalitetssäkrats genom införande av en auktorisation och utvecklingen av Reko. (Auktoriserad Redovisningskonsult; Information om redovisningskonsultyrket)

Reko uttrycker som ett huvudmål för arbetet att ge uppdragsgivaren ett bra beslutsunderlag för sin verksamhet. Det betyder för redovisningskonsulten utgivande av bra och tydliga rapporter, tolkande av den ekonomiska utvecklingen och initiativtagande till förbättringar. Redovisningskonsulten är ofta mycket insatt i uppdragsgivarens verksamhet och ekonomi, vilket ger denne bra förutsättningar att agera som företagets rådgivare. (FAR & SRF 2010, s.190)

4 REDOVISNINGSTANDARDER

4.1 God bokföringssed

Enligt bokföringslagen skall man i bokföringen följa god bokföringssed. God bokföringssed grundar sig på bokföringspraxis och -teori. Bokföringsnämnden, som fungerar vid Arbets- och näringsministeriet, ger ut råd och anvisningar om tillämpningen av bokföringslagen. Handels- och industriministeriet ger också ut beslut och förordningar. Utöver dessa, hjälper också branschorganisationerna inom redovisning till med att utveckla en enhetlig god bokförings- och bokslutssed. (Talouhallintoliitto 2008)

Vid upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse bör man följa de allmänna principerna gällande löpande bokföring, som nämns i bokföringslagen. Till dessa hör att följa god bokföringssed, att ge en rättvisande bild och att verka efter de allmänna bokslutsprinciperna. Bokslutet skall upprättas med tanke på verksamhetens kontinuitet. Boköppningen görs på basen av det föregående bokslutet och samma redovisningsprinciper och -metoder tillämpas. Tyngdpunkten skall hållas på affärshändelsernas faktiska innehåll, inte deras juridiska form eller utseende. Prestationsprincipen skall utnyttjas, alltså alla räkenskapsperiodens intäkter och kostnader skall tas i hänsyn oberoende av betalningsdatumet. Försiktighet skall iaktas i bokslutet. Endast realiserade vinster får beräknas, medan sannolika nedskrivningar, skulder och förluster skall tas upp. Alla tillgångar skall värderas separat. (Talouhallintoliitto 2008)

Bokföraren bör bekanta sig med regler och förordningar gällande upprättande av bokföring, bokslut och verksamhetsrapport. Affärshändelser skall konteras i enlighet med deras faktiska innehåll, och de skall basera sig på motsvarande verifikat. Bokföraren skall förhålla sig varsamt till suspekta och otrovärdiga fall och vid behov be om tilläggsuppgifter. Bokföringsbyrån behöver inte systematiskt försäkra sig om händelsernas riktighet, utan har rätten att lita på information som kunden ger. I sista hand är den bokföringsskyldiga själv, eller dess representant, som är ansvarig för bokföringsmaterialets riktighet. Ett olagligt handlingssätt kan dock aldrig följa god bokföringssed, varken på basen av etablerad praxis, teori eller andra grunder. (Talouhallintoliitto 2008)

4.2 Ekonomiadministrationsförbundets branschstandard

Ekonomiadministrationsförbundet har gett ut en branschstandard TAL-STA (Talouhallintoliiton toimialastandardi). Standarden hjälper företag, som erbjuder tjänster inom ekonomiadministration, att utöva god sed för yrket. Genom att följa standarden uppehåller tjänsteföretaget sin kvalitetsnivå. I enlighet med TAL-STA skall bokföringsbyrån följa gällande lagstiftning och god sed för branschen. Företaget skall, i sin verksamhet, vara självständig och oberoende samt ta hand om sina arbetstagares professionella utveckling och arbetshälsa. Det skall handla på ett planerat, långsiktigt, noggrant och professionellt sätt, som främjar uppskattningen av branschen och stärker de kollegiala relationerna. Kundrelationerna skall skötas ansvarsfullt och kundens intresse skall prioriteras. (Talouhallintoliitto 2011)

Alla tjänster produceras i enlighet med gällande bokföringslagstiftning och -anvisningar, uppdragsavtal, god bokföringssed och Ekonomiadministrationsförbundets branschstandard. Alla rapporter som produceras för uppdragsgivaren, skall så långt som möjligt motsvara dennas behov. Bokföringsbyrån skall vägleda kunden i tolkningen av rapporterna om de innehåller, för kundens verksamhet väsentlig information om dennas likviditet, soliditet, lönsamhet eller något annat gällande dennas ekonomi, som kunden inte kan förväntas förstå. Kunden ansvarar om riktigheten av rapportens innehåll, eftersom den baserar sig på uppgifter som kunden utgett. I enskilda fall kan bokföringsbyrån förväntas ta reda på eller åtminstone påpeka behovet av

tilläggsuppreddning, om fel upptäcks. Om bokföringsbyråen upptäcker fel i material som kunden levererat, skall den informera kunden, även om det inte krävs att bokföringsbyråen kontrollerar eller korrigerar räkne- eller andra fel som kunden gjort. Om bokföringsbyråen, trots anmärkningar, upprepat upptäcker brister i material som kunden avgett, bör den överväga att säga upp kontraktet. (Talouhallintoliitto 2011)

Bokslutsrapporterna, som bokföringsbyråen producerar, skall vara tydliga och prydliga. Ekonomiadministrationsförbundets rekommendation om god bokföringssed skall följas vid, för enskilda kunder, tillämpliga delar. För att kunna utföra kundens bokslut i enlighet med bokföringslagen, bokföringsanvisningar och allmänna redovisningsprinciper, bör bokföringsföretaget bekanta sig tillräckligt med kundens affärsverksamhet, konteringsrutiner och redovisningsprinciper som tillämpats i tidigare bokslut. (Talouhallintoliitto 2011)

4.3 Reko

Den svenska standarden för redovisningstjänster kallas Reko. Standarden har utvecklats gemensamt av Sveriges Redovisningskonsulters Förbund (SRF) och Branschorganisationen för revisorer och rådgivare (FAR). Reko är ett ramverk för auktoriserade redovisningskonsulter som utför redovisningsuppdrag. Även redovisningskonsulter som inte är auktoriserade uppmuntras att beakta ramverket i sitt arbete. Ramverket innehåller grundläggande principer och riktlinjer för att skapa kvalitativa redovisningstjänster. Grundtanken är att skapa kvalitet direkt i produktionen och inte i efterhand genom rättelser eller revision. Hela redovisningsprocessen måste vara kvalitetssäkrad enligt Reko för att en bokslutsrapport skall kunna avges. Kraven i Reko utgår från kundnytta och bygger på lagstiftning, normer och god redovisningssed. Reko och bokslutsrapporten följer den internationella standarden inom övriga EU-länder där det sedan länge finns en etablerad process för kvalitetssäkring av redovisning och ekonomisk rapportering. (Reko – Svensk standard för redovisningstjänster; FAR & SRF 2011, s.7)

Den auktoriserade redovisningskonsulten skall iaktta god redovisningssed, god sed för redovisningstjänster och de etiska regler som styr redovisningskonsultens professionella ansvar. God redovisningssed enligt Reko:

”God redovisningssed” är en tolkning av föreskrifter och andra författningar på området, en tolkning som främst bör grundas på föreskrifternas ordalydelse lästa i ljuset av deras syfte och de allmänna principer som reglerna ger uttryck för. När en tolkning inte räcker för att besvara en fråga måste en utfyllande tolkning av lagar och deras förarbeten göras av normgivande organ. I avsaknad av uttalanden från normgivande organ ska vägledning hämtas från förekommande praxis.
(FAR & SRF 2011, s. 12)

God sed för redovisningstjänster enligt Reko:

God sed för redovisningstjänster innebär att en auktoriserad redovisningskonsult följer Reko och tillämpliga etiska regler samt underkastar sig kvalitetskontroll. Redovisningskonsulten förbinder sig också att tillse att även övriga som medverkar i uppdraget iakttar god sed för redovisningstjänster. (FAR & SRF 2011, s. 13)

Etiska regler som styr redovisningskonsultens professionella ansvar avser: god yrkessed, professionellt uppträdande, organisation av verksamheten, arvodesdebitering, tystnadsplikt, vidareutbildning, yrkesutövning, dokumentation, hantering av räkenskapsmaterial, uppdragsspecifikation, förhållandet till kollegor samt publicitet och marknadsföring. (FAR & SRF 2011, s.16)

Redovisningsföretaget skall införa riktlinjer och rutiner för kvalitetsäkring som är utformade för att säkerställa att alla redovisningsuppdrag utförs enligt god sed för redovisningstjänster uttryckt genom Reko. Det skall också finnas ett program som uppföljer att riktlinjerna och rutinerna för kvalitetssäkring är effektiva och tillräckliga. Standarden innehåller tolv grundläggande krav.

1. Redovisningsverksamheten skall vara ändamålsenligt organiserad med avseende på ledning av verksamheten, bemanning, vidareutbildning, hantering av uppdragsgivarens material m.m. T.ex. skall redovisningsföretagets personal ha anskaffat och upprätthålla de tekniska färdigheter och den professionella utbildning som krävs för att kunna

ordentligt utföra sina arbetsuppgifter. Tydliga rutiner och riktlinjer för verksamheten skall finnas.

2. Redovisningskonsulten får endast ta emot redovisningsuppdrag då hans/hennes kunskap om uppdragsförhållandena visar att relevanta etiska krav, såsom integritet, objektivitet och professionell kompetens kommer att kunna uppfyllas. Potentiella uppdragsgivare skall utvärderas och redan existerande skall fortlöpande omprövas.

3. Uppdragsgivaren och redovisningskonsulten skall upprätta ett uppdragsbrev.

4. Uppdragsgivaren skall upplysas om sitt självständiga ansvar för företagets redovisning. Det är alltid uppdragsgivaren som är ansvarig för sin redovisning och för att lagar och regler följs. Redovisningskonsultens ansvar att utföra sitt arbete på ett omsorgsfullt sätt och med beaktande av tillämpliga lagar och föreskrifter.

5. Då redovisningskonsulten utför löpande redovisning eller upprättar årsbokslut skall han/hon beakta gällande lagar, grundläggande redovisningsprinciper och god redovisningssed.

6. Redovisningskonsulten skall planera och genomföra redovisningsuppdraget på ett professionellt sätt med utgångspunkt i uppdragsgivarens behov. Han/hon skall agera professionellt och proaktivt för att utveckla kundföretagets verksamhet. All rapportering till kunden skall syfta till att utgöra ett bra beslutsunderlag i dennes verksamhet.

7. Redovisningskonsulten skall ha tillräcklig kunskap om sin uppdragsgivares verksamhet för att kunna identifiera och förstå de händelser, transaktioner och förhållanden som kan ha en betydande påverkan på företagets verksamhet.

8. Redovisningskonsulten skall dokumentera hur uppdraget har utförts, vilka diskussioner som förts med uppdragsgivaren samt vilka slutsatser som han/hon har kommit fram till.

9. Då redovisningskonsulten använder någon annans arbete skall han/hon bedöma kvaliteten på det utförda arbetet för att säkerställa att inga följdfel uppstår. Han/hon skall bedöma om arbetet utförts i enlighet med uppdraget och dokumentera hur arbetet använts.

10. Vid avrapportering till uppdragsgivaren skall redovisningskonsulten se till att rätt information når rätt person. Rapporterna skall rimlighetsbedömas för att se att de är fullständiga innan de överlämnas till uppdragsgivaren.

11. Redovisningskonsulten kan lämna en bokslutsrapport om upprättandet av den finansiella rapporten har genomförts i enlighet med Reko.

12. Det skall finnas rutiner för att förhindra att redovisningsföretagets verksamhet utnyttjas för penningtvätt.

(FAR & SRF 2010, s.17; FAR & SRF 2011, s.8-9, 16, 21 & 36)

4.4 Internationella standarder

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har utvecklat internationella redovisningsstandarder för noterade företags koncernredovisning för att förbättra den inre marknadens funktion. Detta har uppnåtts genom att samordna existerande redovisningsstandarder. (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder). För att säkerställa jämförbarhet både med företagets egna finansiella rapporter för tidigare perioder och med andra företags finansiella rapporter har en grund för finansiella rapporter utformats. De finansiella rapporterna skall innehålla en balansräkning, en resultaträkning, en redogörelse för förändringar i eget kapital, en kassaflödesanalys och noter, som består av en sammanfattning av tillämpade redovisningsprinciper och andra förklarande noter. Många företag lämnar, i anslutning till de finansiella rapporterna, en ekonomisk översikt i vilken företagsledningen klargör huvuddragen i företagets finansiella resultat och ställning samt de viktigaste osäkra faktorerna företaget står inför. De finansiella rapporterna skall ge en rättvisande bild av företagets finansiella ställning, finansiella resultat och kassaflöden. (Internationell redovisningsstandard 1 Utformning av finansiella rapporter)

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har också yttrat sig om regler för revisorer som utför revisionsuppdrag. Enligt direktiv skall medlemsstaterna se till att alla lagstadgade revisorer och revisionsföretag omfattas av yrkesetiska principer och att de är oberoende av den granskade enheten och inte medverkar i dess beslutsprocess. Alla uppgifter som den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget har tillgång till skall skyddas av lämpliga regler om konfidentialitet och tystnadsplikt.

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG). Enligt den internationella standarden om revision (International Standard on Auditing

200, Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing) är syftet med en revision att öka graden av förtroende i de finansiella rapporterna. Målet för en revisor som utför revisionsuppdrag är att uppnå tillräcklig försäkring om att de finansiella rapporterna inte innehåller oegentligheter eller fel. Detta gör det möjligt för revisorn att uttala sig om huruvida årsredovisningen är upprättad inom givna ramar för ekonomisk rapportering. Revisorn skall rapportera om sina slutsatser beträffande de finansiella rapporterna. I fall där säkerhet inte kan uppnås och ett yttrande i revisionsberättelsen skulle vara otillräckligt krävs att revisorn nekar yttrandet eller återkallar uppdraget. (Handbook of International Quality Control, Auditing Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2012 Edition, Volume I)

Då ingen revision utförs kan en så kallad sammanställningsrapport (Compilation Report) utges. Rapporten behandlas i följande standard: International Standard on Related Services 4410 (Previously ISA 930) Engagements to Compile Financial Statements. Syftet med ett sammanställningsengagemang är för bokföraren att använda redovisningsexpertis, i stället för revisionsexpertis, för att utarbeta, samla in, klassificera och sammanfatta finansiell information. Detta innebär vanligtvis att koncentrera detaljerade uppgifter till en hanterbar och begriplig form utan krav på att granska den underliggande informationen. Förfaringssättet är inte utformat för och tillåter inte bokföraren att uttrycka någon försäkran om den finansiella informationen. Mottagaren av den sammanställda finansiella informationen drar ändå viss nytta av bokförarens medverkan eftersom detta visar att arbetet har utförts med omsorg och god yrkeskompetens. (Handbook of International Quality Control, Auditing Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2012 Edition, Volume II)

Bokförare skall följa etiska regler för professionella bokförare som utfärdats av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). Dessa etiska regler inkluderar integritet, objektivitet, yrkeskompetens och tillbörlig omsorg, sekretess, professionell beteende samt tekniska standarder. Oberoende är inte ett krav för ett sammanställningsengagemang, men om bokföraren inte är oberoende måste det uttalas i sammanställningsrapporten. Bokföraren skall se till att det finns en klar förståelse mellan denne och klienten gällande villkoren för uppdraget. Följande ärenden bör

beaktas: Uppdragets innehåll inklusive det faktum att varken någon revision eller översyn kommer att genomföras och att därmed kommer inget bestyrkande av bokslutet att utges. Engagemanget kan inte litas på för att avslöja möjliga fel, olagliga handlingar eller andra oegentligheter. Vilken typ av information som kunden skall lämna och faktumet att ledningen är ansvarig för riktigheten och fullständigheten av den sammanställda finansiella informationen. Grunden för redovisningen som den finansiella informationen baseras på och det faktum att alla kända avvikelser därifrån kommer att offentliggöras. Den avsedda användningen och utbredningen av den sammanställda informationen. Form av rapport som skall utges angående den sammanställda finansiella informationen då bokförarens namn är förknippat med den. Vanligtvis krävs inte av bokföraren att göra någon utvärdering av ledningen för att bedöma tillförlitligheten och fullständigheten av den givna informationen, att utvärdera interna kontroller eller att bekräfta ärenden eller förklaringar. Om bokföraren får kännedom om att information som ledningen avlämnat är felaktigt, ofullständigt eller på annat sätt otillfredsställande, skall bokföraren begära ledningen att lämna ytterligare information. Om ledningen vägrar att ge ytterligare information bör bokföraren återkalla uppdraget. (Handbook of International Quality Control, Auditing Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2012 Edition, Volume II)

Sammanställningsrapporten skall innehålla: en titel, en mottagare, ett uttalande om att uppdraget har utförts i enlighet med den internationella standarden för relaterade tjänster 4410 eller i enlighet med nationella standarder och praxis, då relevant, ett uttalande om att bokföraren inte är oberoende av företaget, en notering om att den finansiella informationen baserar sig på information från företagsledningen, ett uttalande om att ledningen är ansvarig för den finansiella information som sammanställs av bokföraren, ett uttalande om att varken revision eller granskning har genomförts och att därmed görs inget bestyrkande av den finansiella information, om nödvändigt, en kommentar om avvikelser från den gällande ramen för ekonomisk rapportering, datum, bokförarens adress och underskrift. Den finansiella informationen som bokföraren har sammanställt skall innehålla en hänvisning som "oreviderad", "sammanställd utan revision eller granskning" eller referera till sammanställningsrapport (Compilation Report). (Handbook of International Quality Control, Auditing Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2012 Edition, Volume II)

5 BOKSLUTSRAPPORTEN

I Sverige avskaffades den lagstadgade revisionsplikten för mindre aktiebolag från och med november 2010. Syftet med reformen, som omfattade cirka 250 000 företag, var att minska den administrativa bördan för aktiebolagen. I stället för revision kan kvaliteten för företagets redovisning nu garanteras med en bokslutsrapport. Bokslutsrapporten har utarbetats av Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF och Branschorganisationen för revisorer och rådgivare FAR, och är den svenska versionen av en Compilation Report. Endast en auktoriserad redovisningskonsult, som följer Reko och har upprättat eller biträtt med att upprätta uppdragsgivarens redovisning, kan avge en bokslutsrapport. Bokslutsrapporten anger att redovisningen är kontrollerad, avstämd och rimlighetsbedömd i enlighet med Rekos kvalitetskrav. (Information om bokslutsrapporten)

Bokslutsrapporten är ett nytt sätt att kvalitetssäkra redovisningen redan när arbetet utförs, istället för att rätta i efterhand. Den är en snabb kvalitetsreferens eftersom den kan erhållas så fort redovisningen är klar, och inte bara vid räkenskapsårets slut. Bokslutsrapporten bygger inte på urval och stickprov, utan på hela den underliggande redovisningen. Rapporten bekräftar att redovisningen och den ekonomiska rapporteringen håller hög kvalitet och uppfyller kraven enligt lagar och normer, samt uppfyller den svenska standarden för redovisningstjänster. När det löpande redovisningsarbetet är kvalitetssäkrat innebär detta att även den ekonomiska rapporteringen fortlöpande håller hög kvalitet. Rapporten förutsätter att företagets ekonomiska rutiner regleras genom ett uppdragsavtal mellan företaget och redovisningskonsulten och den kan endast upprättas när alla delar helt och fullt uppfyller Rekos krav. Bokslutsrapporten utgör en bra grund för företagsbedömningar och kreditbeslut. Den följer internationell standard för kvalitetssäkring och kan utfärdas för alla företagsformer och också för månadsbokslut. För många företag innebär bokslutsrapporten både förenklingar och besparingar, men om företag vill välja bort revision måste de fatta beslut om detta varje år. (För dig som arbetar på bank eller kreditinstitut; Avskaffad revisionsplikt)

5.1 Bokslutsrapportens utformning

Redovisningskonsulten skall granska och bedöma om bokslutet har genomförts i enlighet med Reko. Om arbetet inte fullkomligt kunnat utföras enligt Reko skall ingen bokslutsrapport lämnas. I stället skall de omständigheter som lett till felet, t.ex. kvarstående felaktigheter eller oegentligheter, klarläggas till uppdragsgivaren. En rapport som beskriver redovisningsgrunden, dvs. tillämplig lagstiftning, och de avvikelser som gjorts från denna skall utges. (FAR & SRF 2011, s.58)

Bokslutsrapportens form och innehåll är standardiserad för att underlätta läsaren att förstå den. Reko beskriver noga bokslutsrapportens utformning. Följande grundläggande delar skall inkluderas i rapporten: rubriken "Bokslutsrapport", en mottagare (uppdragsgivaren), organisationsnummer, inledning, beskrivning av det arbete som redovisningskonsulten utfört genom en hänvisning till uppdragsbrevet, ort och datum samt redovisningskonsultens underskrift. Till inledningen hör en identifiering av det dokument som upprättats med hänvisning till balansomslutning och redovisat resultat, ett klargörande av styrelsens, verkställande direktörens, företagsledningens och redovisningskonsultens ansvar och, om sannfärdigt, ett uttalande om att redovisningskonsulten inte är oberoende i förhållande till företaget. Beskrivningen av arbetet skall innehålla en referens till Reko och ett klargörande av att ingen revision eller översiktlig granskning har utförts. På följande sida finns bokslutsrapporten i sin standardutformning. (FAR & SRF 2011, s.58-60)

BOKSLUTSRAPPORT

Till styrelsen/företagsledningen i.....

Organisationsnummer.....

Jag har biträtt [företagets namn] med att upprätta årsbokslutet/årsredovisningen för år ÅÅÅÅ. Årsbokslutet/Årsredovisningen utvisar ett redovisat resultat om ... kr (föregående år ... kr) samt en balansomslutning om ... kr (föregående år ... kr). Det är företagsledningen/styrelsen som har ansvaret för årsbokslutet/årsredovisningen samt för att det/den uppfyller de krav som ställs enligt lag och norm.

Mitt arbete med årsbokslutet/årsredovisningen grundas på det räkenskapsmaterial och den övriga information som har tillhandahållits mig. Jag har utfört mitt arbete i enlighet med Svensk standard för redovisningstjänster, Reko. Det innebär att jag har beaktat bestämmelserna i bokföringslagen/årsredovisningslagen och annan relevant normgivning. Jag har vidare genomfört kontroller och rimlighetsanalyser för att årsbokslutet/årsredovisningen ska uppnå en hög kvalitet och utgöra ett bra beslutsunderlag i verksamheten.

Jag har inte utfört någon revision eller översiktlig granskning och gör följaktligen inte heller något bestyrkande av årsbokslutet/årsredovisningen.

Ort den DD månad ÅÅÅÅ

A.A.

Auktoriserad redovisningskonsult

Figur 1. Bokslutsrapportens standardutseende

5.2 Kvalitetskontroll

Redovisningskonsulten har som mål för sitt arbete att boksluten är materiellt och formellt riktiga och överskådligt presenterade. För att uppnå dessa krav skall redovisningskonsulten bl.a. se till att samtliga konton i resultat- och balansräkningarna är korrekt klassificerade, säkerställa att de tilläggsupplysningar som krävs lämnas och att redovisningsprinciperna anges och tillämpas korrekt. Utfört bokslutsarbete skall dokumenteras väl och presenteras för uppdragsgivaren på ett lättförståeligt sätt. Redovisningskonsulten skall upplysa uppdragsgivaren om att denna har ett självständigt ansvar för sin redovisning och att de rapporter som baseras på redovisningen. Han/hon skall också verka för att revisionen kan genomföras och att årsstämman kan hållas inom föreskriven tid samt verka för att årsredovisningshandlingarna sänds in till Bolagsverket eller annan vederbörlig myndighet i tid. (FAR & SRF 2011, s.36)

Redovisningskonsulten säkerställer arbetets kvalitet med hjälp av fastställda månatliga rutiner. Till dessa hör avstämning av bokföringskonton som: bankkonton, plusgiron, kassa, skattekonto, källskatt och sociala avgifter, kundfordringar, leverantörsskulder, upplupna och förutbetalda poster, banklån eller annat externt lån, avräkningskonto mot koncernbolag och avräkningskonton mot intressebolag. Bokföringskontot avstäms mot ett externt dokument, t.ex. bankkonto mot kontoutdrag. Utöver dessa avstämmningar behöver redovisningskonsulten periodisera inkomster och utgifter, göra nödvändiga nedskrivningar av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar, kontrollera automatkonteringar, moms och skatt samt granska balans- och resultaträkningen. Redovisningskonsulten skall rimlighetsbedöma rapporterna och jämföra dem mot föregående period. Vidare skall han/hon värdera att aktiekapitalet inte har förbrukats till mer än hälften, att kortfristiga tillgångar täcker kortfristiga skulder och att bruttovinsten är rimlig. Om något av det ovanstående inte stämmer skall redovisningskonsulten rapportera detta till kunden. (FAR & SRF 2010, s.91-94)

5.3 Bokslutsrapport eller revision

Företag som inte längre har revisionsplikt kan välja mellan att uträtta en bokslutsrapport, revisionsberättelse eller ingen rapport alls. De olika alternativen har

sina för- och nackdelar. Ett litet företag kan minska på sina kostnader genom att inte låta förrätta någon rapport, men då garanterar ingen kvalitén på bokslutet. Då företaget vill visa att bokslutet har granskats för fel kan de välja mellan bokslutsrapport och revisionsberättelse. Både bokslutsrapporten och revisionsberättelsen bekräftar att arbetet har följt en förutbestämd form och struktur för att motverka fel, att gällande lagar och regler följts, att skatter och avgifter kontrollerats och att redovisning och ekonomisk rapportering rimlighetsbedömts. Redogörelserna syftar till att ge en rättvisande bild om verksamheten. I båda fallen är styrelsen eller ägaren den ansvariga parten och den auktoriserade redovisningskonsulten eller revisorn ansvarsförsäkrad. Fördelen med att använda sig av en auktoriserad redovisningskonsult är att kontroll och utförande sammanfaller eftersom bokslutsrapporten bygger på löpande kontroll av redovisningen. Felaktigheter upptäcks snabbare och kan rättas före de leder till följdfel. Revisionsberättelsen däremot innefattar en extern bekräftelse av enskilda balansposter. Revisorn ger en rekommendation om fastställande av resultat- och balansräkningen samt ett uttalande om styrelsens förvaltning. På följande sida finns en tabell som demonstrerar likheter och skillnader mellan de två rapporterna. (Viktiga likheter och skillnader; Slopad revisionsplikt)

Tabell 1. Likheter och skillnader mellan bokslutsrapport och revision

Egenskap	Bokslutsrapport	Revisionsberättelse
Arbetet har följt en förutbestämd form och struktur för att motverka fel	✓	✓
Löpande kontroll av redovisningen	✓	
Bekräftelse av att gällande lagar och regler är uppfyllda	✓	✓
Kontroll av skatter och avgifter	✓	✓
Rimlighetsbedömning av redovisning och ekonomisk rapportering	✓	✓
Årsredovisning/bokslut har granskats för fel	✓	✓
Syftar till att visa en rättvisande bild	✓	✓
Extern bekräftelse av enskilda balansposter		✓
Bygger på löpande kvalitetssäkring av redovisningen	✓	
Rekommendation om fastställande av resultat- och balansräkningen		✓
Uttalande om styrelsens förvaltning		✓
Inlämnad rapport framgår av årsredovisningen	✓	✓
Friskriver styrelse/ägare från ansvar		
Inbyggd rutin för löpande kvalitetskvitto (genom periodbokslutsrapport)	✓	
Finns för enskild näringsverksamhet	✓	
Utfärdaren är ansvarsförsäkrad	✓	✓

6 EMPIRISK UNDERSÖKNING

6.1 Planering av undersökning

Jag hade som avsikt att göra en kartläggning över hur det nuvarande finska kvalitetssäkringssystemet fungerar samt att utreda dess alternativ genom att jämföra det med det svenska systemet. Kartläggningen grundar sig på en utförlig undersökning inom existerande lagstiftning, standarder och kvalitetssäkringssystem i både Finland, Sverige och den Europeiska Unionen. Detta för att jag ansåg att förståelse av ämnet kräver en viss nivå av expertis inom området. Jag valde att använda mig av en kvalitativ semi-strukturerad intervju, vilket gav möjlighet för diskussionen att flöda. På basen av teorin planerade jag några öppna frågor för mina intervjuer. Jag valde att intervjua personer som konkret skulle påverkas av ändringen, bokförare som skulle få ett nytt ansvarsområde och revisorer som skulle förlora arbete, för att utreda deras attityder mot denna typ av kvalitetssäkring. Det blev totalt fem intervjuer av tre bokförare och två revisorer. Jag valde personer med olika utbildning och arbetserfarenhet i hopp om olika vinklingar till och attityder mot ämnet. De intervjuade fick en kort sammanfattning om teorin, vilken vi gick igenom tillsammans före intervjun, för att försäkra att de var tillräckligt insatta i ämnet. Jag spelade in intervjuerna och transkriberade dem för att kunna analysera dem på ett utförligt sätt. Utöver dessa intervjuer kontaktade jag per e-post Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF, Ekonomiadministrationsförbundet, Arbets- och näringsministeriet samt Europaparlamentet, för att få en överblick av den nuvarande situationen och vetskapen om ämnet samt för att utreda fysiska möjligheter till en ändring.

6.2 Resultat

Nedan har jag analyserat de svar jag fått mot teorin. Svaren är indelade i relevanta ämnesområden.

6.2.1 Förberedelser

För att reda ut hur förberett det finska rättsliga systemet är för införandet av en bokslutsrapport kontaktade jag Arbets- och näringsministeriet. Regeringssekreterare

Sari Koivisto förklarade att lyftandet av gränserna för revisionsplikt skulle kräva en lagändring. För att ändra på en lag behöver det alltid finnas ett behov eller en motivering från marknaden. I slutändan är det sedan marknaden som anpassar sig till den nya lagstiftningen. För närvarande finns det inga pågående nationella projekt som berör gränserna i revisionslagen, ett behov har helt enkelt inte uppstått. De nuvarande gränserna i revisionslagen, fastställdes år 2007 då revisionslagen förnyades. Då jag frågade hur lång tid skulle det ta att föra igenom ändringen kunde Koivisto inte specificera sin ställning till höjandet av revisionspliktens gränser. I allmänhet, då det finns behov, är det möjligt att få i kraft förändringar i lagstiftningen relativt snabbt. Hur länge förberedelserna tar beror på många relaterade faktorer, såsom erhållandet av nödvändiga uttalanden, hörande av berörda parter och intressenter, omfattningen av styrelsens förslag etc. På frågan om Finland känner förändringstryck från EU:s sida svarade hon att EU:s regelverk anträngande revision är under omreglering och hur detta kommer att påverka oss nationellt återstår att se då projektet slutförts.

Skillnaderna i de finska och svenska branschstandarderna är inte så stora. Alla mina respondenter ansåg att i Finland görs god bokföring redan nu på ett sätt som uppfyller kraven om månatlig kvalitetskontroll som bokslutsrapporten och den svenska standarden för redovisningstjänster förutsätter. Detta betyder att införandet av bokslutsrapporten inte skulle medföra nya arbetsprocesser för bokförarna, endast upprättandet av själva rapporten. Då man funderar på hur förberedd marknaden är för införandet av bokslutsrapporten måste man beakta systemet för auktorisering. Bokslutsrapporten får endast utfärdas av en auktoriserad person och vi har ett system där vi auktoriserar byråer. Kraven för att kunna ta EBR-examen är liknande som för den auktoriserade redovisningskonsulten i Sverige. Respondent 3, 4 och 5 ansåg att det skulle kunna vara EBR-bokförare som fick skriva under rapporten. Då skulle vanliga bokförare kunna upprätta den löpande bokföringen medan EBR-bokföraren skulle biträda med arbetet och granska slutprodukten.

6.2.2 Kännedom om ämnet inom branschen

I min undersökning ville jag ta reda på hur mycket den finska ekonomibranschen vet om den här typen av kvalitetssäkring. Det kom fram att de personer som införandet av bokslutsrapporten skulle beröra, alltså bokförare, inte hade någon kännedom om ämnet.

Endast en av mina respondenter kände till ämnet, resten svarade nekande på frågan om de hört om ämnet förr. Vissa respondenter hade stött på svensk rapportering, men inte på själva bokslutsrapporten.

Ekonomiadministrationsförbundet ansvarar för auktoriseringar och den finska branschstandarderna TAL-STA. Om bokslutsrapporten skulle tas i bruk i Finland skulle förbundet vara i nyckelroll i dess utvecklingsprocess. Vd Juha Ahvenniemi yttrade att de på Ekonomiadministrationsförbundet är gott medvetna om de övriga nordiska ländernas system, detta genom kontinuerligt nordiskt samarbete. På grund av olika traditioner har andra länder verkligen avvikande system från det skandinaviska praxiset. Till skillnad från Sverige och Norge har Finland, redan i 20 år, haft ett förfaringsätt som går under begreppet ”compilation”. Han förklarar att de nu i Sverige och senare i Norge har infört en egen ”compilation” för bokförare. I dessa länder har det tidigare inte varit möjligt att se vem som har uträttat bokslutet. I Finland har praxis varit något annorlunda då de auktoriserade bokföringsbyråerna i bokslutet gör en anteckning om upprättaren. Denna information har varit tillgänglig för alla användare av bokslutet. Ahvenniemi medger att det finska förfarandet naturligtvis inte innehåller en granskning enligt naturen av den svenska ”compilation” och anser att det har varit en självklarhet för alla parter i den långvariga i finska praxisen och att det faktum att det inte finns någon revision inte behöver nämnas skilt.

6.2.3 Problem med nuvarande system

Som sagt får vem som helst utföra bokföring och upprätta bokslut. Bokföringslagen föreskriver om de grundläggande bokföringsprinciperna som skall följas samt om att god bokföringssed skall iakttas. Att följa god bokföringssed innebär att bokföraren skall bekanta sig med föreskrifter gällande upprättande av bokföring, bokslut och verksamhetsrapport. Hela bokföringen och den ekonomiska rapporteringen skall sträva efter att ge en rättvisande bild av verksamheten. För att försäkra sina kunder om sin kunnighet kan bokföringsbyråerna erhålla en auktorisering av Ekonomiadministrationsförbundet. Genom en auktorisering underfaller byråerna förbundets kvalitetskontroll. Alla bokföringsbyråer väljer ändå inte att ta, eller har kanske inte förutsättningar för, en auktorisering. Då uppstår frågan om pålitligheten och jämförbarheten av bokslutsinformationen. De företag som berörs av revisionsplikt får,

av revisorn, en utomstående bekräftelse över bokslutets riktighet, medan de som inte berörs av revisionslagen inte behöver granskas på något sätt.

Mina respondenter ansåg att då det inte finns någon kvalitetskontroll växer risken och frestelsen för att genomföra oegentligheter och fel. De ansåg att bokslutsrapporten skulle vara ett utmärkt alternativ för små företag. Rapporten skulle försäkra företagaren om bokföringens tillförlitlighet och ge företaget en chans att visa utåt att deras bokföring har granskats, utan att de skulle behöva utträta revision. Respondent 2 tyckte att det är en imagefråga för företagen, att hur deras bokföring ser ut och om resultatet bekräftats på något sätt. Respondent 4 ansåg att revision, för små företag, ofta medför onödig byråkrati. I det nuvarande finska systemet är revision det ända alternativet för granskning av ekonomisk rapportering. För ett litet företag kan kostnaden för revision kännas betydlig. Respondent 4 önskade mindre byråkrati och mindre kostnader för företagen i framtiden, vilket bokslutsrapporten skulle medföra.

6.2.4 Risker och möjligheter med alternativa system

Då jag frågade mina intervjuobjekt om deras åsikter om bokslutsrapporten fick jag motstridiga svar. Respondent 1 tyckte att det skulle vara jätte bra om alla genomförde de månatliga kontrollerna som rapporten förutsätter, även om kunden skulle välja att låta utträta revision. Denne såg detta som en bra grund för arbetet och medgav att han/hon själv i stort sätt redan arbetar på detta sätt. Respondent 1 tyckte ändå att det finns en risk att man blir blind för sina egna fel, vilket kan leda till att felet upprepas. Respondent 2 var helt emot det här systemet och tyckte att det är mycket riskabelt. Denne skulle aldrig villja förfara på ett sätt där man granskar sitt eget arbete. Han/hon tyckte att det finns stora risker för fel och att det skulle öka frestelsen för ohederliga personer att begå bedrägeri. Respondent 2 ansåg också att arbetet görs redan nu enligt bokslutsrapportens krav. Han/hon tyckte att bokslutsrapporten skulle kunna vara ett billigare, men inte bättre, alternativ för revision. Respondent 3 å sin sida ansåg att revision ofta kan vara onödigt jobbigt, byråkratiskt och medföra kostnader för små företag. Han/hon såg bokslutsrapporten som ett bra alternativ för revision, då man talar om små företag. Respondent 4 instämde med respondent 3:s åsikt om onödig byråkrati och kostnader för små företag. Han/hon tyckte att detta är ett utmärkt alternativ för små företag och att revisorn, i knepiga fall, skulle kunna användas som konsult. Respondent

5 hade ingen egentlig åsikt för eller mot rapporten, utan betonade slutanvändarens behov: Skulle rapporten ge något mervärde eller vara likvärdig med en revisionsberättelse? Vad vill kunden? Vad är rapportens syfte? Denne ansåg att många företagare säkert skulle utnyttja kostnadsbesparingen, men att också företagarens risk skulle växa lite med rapporten. Han/hon betonade att det är kundens eget val och att man måste fundera på vad som vill åstadkommas med rapporten.

6.2.5 Ansvarsfördelning mellan bokförare och revisor

Ingen av de intervjuade bokförarna medgav att de skulle vara intresserade av ansvaret som bokslutsrapporten skulle medföra. Respondent 1 erkände att han/hon känner sig tryggare med att ha en revisor. Tanken om att man själv måste göra de slutliga besluten och ta reda på vad som är rätt och fel, att man har mer ansvar och att man står ensam bakom det hela lockade inte honom/henne. Respondent 2, som var emot det här systemet och som såg det som riskabelt tyckte att det absolut skall finnas en utomstående granskning. Han/hon menade att när bokförare gör bokslut har kontrollen slutförts och då kan bokföraren inte göra något mer. Däremot har en utomstående revisor sina särskilda kontrollpunkter som han/hon går igenom och i och med det hittar han/hon snabbt möjliga felaktigheter. Respondent 3 ansåg att en revisor möjligtvis också kan lita för mycket på en erfaren bokförarens arbete och missa fel. Denne tyckte att granskningen skulle kunna vara EBR-bokförarens arbetsuppgift. Han/hon tillade ändå att han/hon själv skulle vara försiktig med att sätta sitt namn någonstans.

Revisorernas attityder om ansvarsfrågan var inte enhetliga. Respondent 4 tyckte att bokförare borde vara mer orädda att ta ansvaret och lita på sitt eget arbete. Revisorn kunde sedan användas som konsult. Han/hon, liksom respondent 3, såg också möjligheten till att denna arbetsuppgift skulle kunna kopplas till EBR-bokförare. Respondent 5 ifrågasatte bokförarens ansvar då det står i bokslutsrapporten att ”Jag har inte utfört någon revision eller översiktlig granskning och gör följaktligen inte heller något bestyrkande av årsbokslutet/årsredovisningen.”. Han/hon ansåg att bokföraren inte har något egentligt ansvar i den här situationen, utan att det är kunden själv som ansvarar för resultatet genom sitt val av kvalitetssäkringsmetod.

6.2.6 Framtidssyner

För tillfället vet ingen hur den finska redovisningsbranschens kvalitetssäkringsmetoder kommer att se ut i framtiden. Heidi Jern från Europaparlamentet berättade att det för tillfället pågår dialogförhandlingar mellan kommissionen, rådet och parlamentet, som kommer att godkännas under våren 2013. Gränserna för revisionsplikt kommer att ändras, men hur detta kommer att påverka Finland vet man inte ännu. Sari Koivisto från Arbets- och näringsministeriet bekräftade att framtiden är öppen, men att det för tillfället inte finns några projekt på gång för att ändra på gränserna i Finland.

Jag frågade revisorerna hur mycket de tycker att gränserna skulle kunna höjas. Nedan finns en jämförelse av de nuvarande gränserna i Finland respektive Sverige och den Europeiska Unionen.

Tabell 2. Gränser för revisionsplikt

Företag skall låta förrätta revision om de två räkenskapsår i följd överskrider två av följande tre gränsvärden:			
Gränsvärden	Finland	Sverige	EU
Balansomslutning (€)	100 000	175 000 (1 500 000 kronor)	4 400 000
Omsättning (€)	200 000	350 000 (3 000 000 kronor)	8 800 000
Antal anställda	3	3	50

Respondent 4 tyckte att gränserna skulle kunna höjas till en balansomslutning på 250 000 €, en omsättning på 500 000 € och antalet anställda 6, eller till och med lite högre än det. Respondent 5 ansåg att gränsvärdena skulle kunna fördubblas, alltså till en balansomslutning på 200 000 €, en omsättning på 400 000 € och antalet anställda 6.

6.3 Sammanfattning

Som sagt var åsikterna om bokslutsrapporten motstridiga. Bokförarna ville i allmänhet inte ha mera ansvar och skriva under rapporten, men på samma gång ansåg de flesta respondenterna att detta tillvägagångssätt skulle kunna passa för små företag.

Revisorerna ansåg inte att bokslutsrapporten skulle vara ett hot för revisionsbranschen om gränserna för revisionsplikt höjdes med måtta. Alla respondenter såg bokslutsrapporten som ett dåligt alternativ för stora företag. De ansåg att EU:s gränser för revisionsplikt gäller stora företag. Mest positiv mottagning fick idén om att bokslutsrapporten skulle erbjudas för företag som redan nu är utanför revisionsplikten och som inte uträttar någon granskning. Rapporten skulle ändå bekräfta att bokföringen har gjorts på ett utförligt sätt och granskats av upprättaren. Det som oroade bokförarna mest var risken att bli blind för sina egna fel. Deras allmänna åsikt var att man inte helt och hållet kan lita på sitt eget arbete, utan att en utomstående bekräftelse i form av revision behövs.

För att kunna ta i bruk rapporten på den finska marknaden skulle det krävas en lagändring samt en personauktorisering. Bokförarna är kunniga att utföra arbetet, men de visade ingen direkt entusiasm för denna ändring. I allmänhet brukar ändringar alltid väcka motstånd, för att människor inte vill gå utanför sin komfortzon. Då rapportens för- och nackdelar diskuterades, betraktades, som det mest positiva, den löpande kontrollen av redovisningen, medan det negativa var avsaknaden av en extern bekräftelse av resultatet.

Min personliga åsikt om bokslutsrapporten är att den passar bra för små företag vars bokföring inte är värst komplicerad. Den skulle spara på kostnader och ge företagen en valmöjlighet, vilket jag tycker vore bra. Då man funderar på lagens gränsvärden för revisionsplikt kan jag inte, med min erfarenhet från branschen, rakt ta ställning till talen, men man kunde följa situationen i Sverige för att avgöra om deras gränsvärden är på en optimal nivå och möjligen ta efter dem. Finland följer ofta Sverige i beslutsfattande, och eftersom många europeiska länder redan tagit i bruk en Compilation-rapport tror jag att Finland också kommer att göra det i framtiden.

7 AVSLUTNING

Undersökningen var intressant och krävande, eftersom ämnet är så nytt. Svårigheter som jag träffade på var att hitta och gå igenom relevanta EU-standarder och lagstiftning, eftersom det finns så mycket material utgivna av flera olika myndigheter. Fortsatta studier kunde göras om användningen av Compilation-rapporten inom hela EU. En intressant aspekt kunde också vara slutanvändarens synvinkel och rapportens uppbyggnad samt utseende på den finska marknaden. Mina respondenter var intresserade av att höra om ämnet och gav mig sina personliga ärliga åsikter. Jag anser att jag har med mitt arbete bidragit till att uppväcka diskussion och sprida kunskap om ämnet.

KÄLLOR

Avskaffad revisionsplikt, SRF Sveriges Redovisningskonsulters Förbund. Tillgänglig: <http://www.srfkonsult.se/portal/page/portal/srf/student/Avskaffad%20revisionsplikt> Hämtad 21.3.2012.

Auktoriserad Redovisningskonsult, SRF Sveriges Redovisningskonsulters Förbund. Tillgänglig: http://www.srfkonsult.se/portal/page/portal/srf/medlem/bli_medlem/Auktoriserad_Redovisningskonsult Hämtad 21.2.2012.

Auktorisering, Finlandssvenska Redovisningsexperter. Tillgänglig: <http://www.redovisning.fi/se/service.html> Hämtad 13.3.2012.

Bokföringslag 30.12.1997/1336, Finlex. Tillgänglig: <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971336?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=bokf%C3%B6ringslag> Hämtad 5.2.2012.

Bokföringslag (1999:1078), Notisums Lagbok. Tillgänglig: <http://www.notisum.se/Pub/Doc.aspx?url=/rnp/sls/lag/19991078.htm> Hämtad 5.2.2012.

Bryman, Alan & Bell, Emma. 2003, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber AB, 621 s.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG, Europaparlamentet och Europeiska unionens råd. Tillgänglig: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:157:0087:0087:SV:PDF> Hämtad 21.9.2012.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, Europaparlamentet och Europeiska unionens råd. Tillgänglig: <http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:243:0001:0004:SV:PDF Hämtad 21.9.2012.

FAR & SRF. 2010, *Reko-handboken – Redovisningstjänster enligt Reko i praktisk tillämpning*. Stockholm: Far Förlag AB. 215 s.

FAR & SRF. 2011, *Reko – Svensk standard för redovisningstjänster*, 2 uppl. Stockholm: FAR Akademi AB. 110 s.

För dig som arbetar på bank eller kreditinstitut, Bokslutsrapporten. Tillgänglig: <http://bokslutsrapporten.se/for-dig-som-arbetar-pa-bank-eller-kreditinstitut/> Hämtad 2.4.2012.

God bokföringsbyråsed, Taloushallintoliitto. Tillgänglig: http://www.taloushallintoliitto.fi/tilitoimistot/hyva_tilitoimistotapa/god_bokforingsbyrased/ Hämtad 13.3.2012.

Handbook of International Quality Control, Auditing Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2012 Edition, Volume I, International Auditing and Assurance Standards Board. Tillgänglig: http://www.ifac.org/sites/default/files/publications/files/2012%20IAASB%20Handbook%20Part%20I_Web.pdf Hämtad 7.10.2012.

Handbook of International Quality Control, Auditing Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2012 Edition, Volume II, International Auditing and Assurance Standards Board. Tillgänglig: http://www.ifac.org/sites/default/files/publications/files/2012%20IAASB%20Handbook%20Part%20II_Web.pdf Hämtad 7.10.2012.

Hyvä tilitoimistotarkastustapa, Taloushallintoliitto. Tillgänglig: http://www.taloushallintoliitto.fi/taloushallintoliitto/jaseneksi_taloushallintoliittoon/hyva_tilitoimistotarkastustapa/ Hämtad 13.2.2012.

Information om bokslutsrapporten, Bokslutsrapporten. Tillgänglig:

<http://bokslutsrapporten.se/information-om-bokslutsrapporten/> Hämtad: 2.4.2012.

Information om redovisningskonsulteret, SRF Sveriges Redovisningskonsulters Förbund.

Tillgänglig: http://www.srfkonsult.se/portal/page/portal/srf/student/Information_om_yrket

Hämtad 21.3.2012.

Internationell redovisningsstandard 1 Utformning av finansiella rapporter, EUR-Lex.

Tillgänglig: https://circabc.europa.eu/d/d/workspace/SpacesStore/f97c84ed-1ef5-4edd-a6fb-d0ff1518f11c/IFRS%20Consolidated%20annex_sv.pdf Hämtad 21.9.2012.

KLT-tutkinto, Taloushallintoliitto. Tillgänglig: <http://www.taloushallintoliitto.fi/klt/klt-tutkinto/>

Hämtad 13.2.2012.

Malmström, Sten; Györki, Iréne & Sjögren, Peter A. 1998, *Bonniers Svenska Ordbok*, 7 uppl. Stockholm: Albert Bonniers Förlag AB, 695 s.

Reko – Svensk standard för redovisningstjänster, Bokslutsrapporten. Tillgänglig:

<http://bokslutsrapporten.se/reko-svensk-standard-for-redovisningstjanster/> Hämtad 2.4.2012.

Revisionslag 13.4.2007/459, Finlex. Tillgänglig:

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070459?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=revisionslag> Hämtad 5.2.2012.

Revisionslag (1999:1079), Notisums Lagbok. Tillgänglig:

<http://www.notisum.se/Pub/Doc.aspx?url=/rnp/sls/lag/19991079.htm> Hämtad 5.2.2012.

Rådets fjärde direktiv av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsboksut i vissa typer av bolag (78/660/EEG), Europeiska Gemenskapernas Råd.

Tillgänglig: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1978L0660:20120410:SV:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1978L0660:20120410:SV:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1978L0660:20120410:SV:PDF)

Hämtad 3.12.2012.

Slopad revisionsplikt. Beslut i tid till 1 juli, eller?, NyhetsKompetens – Aktuellt kring ekonomi och företagande Mars 2010. Tillgänglig:

http://www.srfkonsult.se/portal/page/portal/Arkiv_central_filer/oppen/NYHETSKOMPETE NS%20MARS%202010_sid3_5.pdf Hämtad 2.4.2012.

Taloushallintoliitto. 2008, *Hyvä tilinpäätöstapa Pienille yrityksille*, 8 uppl. Helsingfors: Suomen Taloushallintoliitto ry, Taloushallintoliiton Julkaisut Oy, 205 s.

Taloushallintoliitto. 2011, *Ohjeistus hyvän tilitoimistotavan noudattamiseen Taloushallintoliiton toimialastandardi TAL-STA*. Helsingfors: Suomen Taloushallintoliitto ry, 11 s.

Tilitoimistotarkastus asiakkaan turvana, Taloushallintoliitto. Tillgänglig:

http://www.taloushallintoliitto.fi/taloushallintoliitto/liitto_tarkastaa_tilitoimistoja/ Hämtad 13.2.2012.

Viktiga likheter och skillnader, Bokslutsrapporten. Tillgänglig:

<http://bokslutsrapporten.se/viktiga-likheter-och-skillnader/> Hämtad 2.4.2012.

Årsredovisningslag (1995:1554), Notisums Lagbok. Tillgänglig:

<http://www.notisum.se/Pub/Doc.aspx?url=/rnp/sls/lag/19951554.htm> Hämtad 15.4.2012.

BILAGOR

Bilaga 1 Transkriberande intervjuer

Följande intervjuer är fritt transkriberade (information inom parentes är endast tillgänglig för handledaren och sakgranskaren och kommer inte att publiceras).

Intervju 1

Tid och plats: 16.11.2012 Helsingfors

Respondent 1

Utbildning: Marknadsföringsmerkonom

Titel: Bokförare

Arbetserfarenhet: ca 20 år

Arbetsgivare: Bokföringsbyrå

Intervjuare: Eli no nimi: ***, koulutus?

Respondent: Markkinointimerkonomi.

I: Ja ammatti on kirjanpitäjä?

R: Joo.

I: Ja työkokemus? Oletko sä tehnyt muita alan töitä myös vai oletko sä aina ollut kirjanpitäjä?

R: No lähestulkoon aina. Että kyllähän nyt varmaan jos ajatellaan kirjanpitoja, niin jos kuusitoista vuotta ollut tuolla ja se, kyllä se on lähemmäs noin kaksikymmentä vuotta, joo kaksikymmentä vuotta.

I: Kaksikymmentä vuotta. Ja kirjanpitäjänä vai alalta yleisesti?

R: No kirjanpitäjänä että kyllä se on ollu se.

I: Ja ei ole muita alan hommia, sä et ole tehnyt ollenkaan reskontraa tai tommosta eka?

R: En, ihan hetken aikaa vähän olin niinkun palkanlaskennan niinkun, että se oli vähän niinkun semmosta avustavaa työtä enemmän että...

I: No laitetaan se kaksikymmentä vuotta.

R: Joo että se on taloushallinnon työtä kumminkin.

I: Ja työnantaja? No sä olet nyt ***:lla, mutta sä olet ollut muissakin eikö niin?

R: Joo.

I: Oletko sä miten monessa tilitoimistossa ollut yhteensä?

R: Sehän oli siitä mistä se alkoi, mutta ***han on sitten niinkun ostanut sen.

I: Joo.

R: Mutta sitä ennen on ollut sitten ***-ravintolat... oli sitten aikaisemmin missä olen ollut kirjanpitäjänä elikä se ei ollut niinkun mitenkään tilitoimisto vaan ihan siellä niinkun oma...

I: Joo okei, no mä laitan tähän että myös sisäisenä kirjanpitäjänä.

R: Siellä se kirjanpito oli vähän erilaista että me tehtiin niinkun tavallaan se alustava työ ja sitten siellä oli pääkirjanpitäjä mikä teki sen sitten loppuun, tilinpäätökset ja veroilmoitukset ja nämä että.

I: Okei vaan tolleen että on muualtakin työkokemusta. Sitten voidaan aloittaa näistä mun kysymyksistä.

R: Joo.

I: Tota noin eli mun eka kysymys on sitten että eroaako nämä kuukausirutiinit paljon niistä sun nykyisistä kuukausirutiineista siinä kirjanpidon tarkastamisessa? Eli nämä tilien täsmäyttämiset ja...

R: No itse asiassa minulla ei, että kyllä mä lähestulkoon teen nuo kaikki samat ja kuukausittain. Eli kyllä nämä niinkun, mulla on ollut tapana tehdä nämä kuukausittain.

I: Eli tämä ei lisäisi sinun työtaakkaasi oikeastaan ollenkaan?

R: Ei, ei, kyllä mä sen taseen niinkun käyn läpi aina ja katson että mitä ne tilit sisältävät ja... Että se helpottaa sitä omaa työtä sitten niinkun siinä tilinpäätösvaiheessa että kun käy sen kuukausittain niin sitten ei ole vuoden lopussa sitten semmoista selvittämistä ja hakemista niin paljon. Ja sitten siitä saa itselleen semmosen paremman olon kun tietää että siinä on kaikki ok ja sitten tarttuu heti niihin jos siinä on jotain epäkohtia.

I: Joo, niin eli ei tarvitse tehdä niin suuria korjauksia sitten vuoden päästä.

R: Niin, se vaan että kaikki ei välttämättä tee niin vaan sitten siinä onkin se isompi homma sitten tilinpäätösvaiheessa. Että tässä jos mentäisiin sitten siihen justiin että se tehtäisi niin se olisi varmasti ihan hyvä juttu.

I: Joo okei. No mitä sä olet sitten mieltä tästä vastuunjaosta, onko sun mielestä luotettavampaa että tämä sama henkilö joka tekee sen kirjanpidon niin myös tarkastaa sen?

R: Se on just se mitä mä mietin että jos kirjanpitäjä tekee koko vuoden sitä ja voi niin kun tavallaan, niin kun no miten nyt vahingossa, tai siis näin, tehdä koko ajan jotain

samaa virhettä mitä ei niin kun ihan hoksaa että välttämättä olisikaan väärin, niin se että joku ulkopuolinen sitten katsoo sen ja voi nähdä sen ihan eri näkökulmasta sen asian, niin se on vähän semmonen mitä mä mietinkin tossa että jos sama ihminen joka tekee koko vuoden sitä kirjanpitoa ja sitten niinkun tarkistaa sen tai just niin että onko se sitten, tulisko sieltä esiin sitten enemmän jotain jos sen tarkistaa joku ulkopuolinen.

I: Joo. Niin tässä oli jatkokysymyksenä kanssa se, että kasvaako sun mielestä sitten näiden virheiden riski, että myös tahallisten, että kirjanpitäjä niin kun... koska kukaan ei tarkista sitä niin...?

R: Niin, niin sekin on tietysti sellanen että ei tämä nyt ole niin turhan tarkkaa että itsehän mä tämän niinkun sitten allekirjoitan että, että voihan olla tietysti että joku voi aatella niinkin että. Nii-i se on totta sekin, että se niinkun, että siinä on aina semmonen ainahan sitä mieltä että onko tämä näin ja mitä tilintarkastaja tähän sanoo ja näin että sitten jos sä vaan itse päätät sen että kyllä tämä näillä mennään niin sitten joo-o.

I: Joo, että tietenkinhän siellä standardissa ihan selkeästi sanotaan nämä säännöt että ei saa tehdä mitään vilppiä tai ottaa vastaan lahjuksia asiakkaalta tai tehdä sitten sillä tavalla mutta... niin. Onko sun mielestä sitten liikaa vastuuta sille kirjanpitäjälle jos se tekee tämän kaiken, että sitä tilintarkastajaa ei ole?

R: Niin, kyllä se voi olla että siinä tuulee sitten semmonen tavallaan, joo semmonen vähän niinkun että, että nyt kun on voinut ajatella että sä teet sen nyt näillä tiedoilla ja sitten että kysyt vaikka tilintarkastajalta sitten että onko hänen mielestään tämä oikein ja näin niin. Niin se justiin että sitten sun on itse tehtävä ihan ne lopulliset ratkaisut ja tietysti sit ainakin selvittää että mikä on oikein ja mikä väärin ennen kun tekee ne mutta. Kyllä siinä varmaan ainakin tulee semmonen tunne että on enemmän vastuussa siitä, se on yksin vaan sun takana sitten se koko homma.

I: Joo. No miten sä tuntisit itse että sä tekisit tätä? Olisitko sä kiinnostunut että sut auktorisoitaisi ja että tämä olisi sun työtehtävänä, sun vastuuna?

R: No itse mä varmaan ajattelen silleen että no mä teen kuukusittain just noi tarkastukset mitä tossa olikin, mutta varmaan sitten haluisi vielä semmosen, ihan semmosen, itse että tämä on nyt ihan mun henkilökohtanen mielipide, että mä olen vähän semmonen että mä haluaisin sen varmistuksen sitten vielä että joku ulkopuolinenkin katsois sen. Ja siitä tulisi ehkä sitten semmonen turvallisempi olo että se on nyt niinkun vähän niinkun kahden ihmisen katsoma, vaikka tilintarkastajakin katsoo kyllä vaan niinkun silleen että se ottaa pistokokeita...

(vi blir uppbrutna av bakgrundsljud)

I: Joo. Niin eli näetkö sä sitten sen asian kuitenkin niin, että jos se tilintarkastaja on tarkistanut, että se on sillon luotettavampi se tulos, vaikka tilintarkastaja ei niinkun ole ollut niissä työvaiheissa sitten kuitenkaan mukana?

R: No jos toi ei hirveästi kumminkaan sitä kirjanpitäjän työtä muuta että joka kuukausi kumminkin täsmäyttäisi noi taseen tilit ja katsottaisi mitä se tase niinkun sisältää niin miten se sitä... sä teet sen kumminkin niillä tiedoilla mitä sulla on ja pyrit tekemään kaikkein oikein ja sitten sä... Niinhän se tehään nyttänkin, ja sitten siinä olis vielä se tilintarkastaja niin kyllä se tuntuisi että se olisi sitten niinkun luotettavampaa. Että siinä olisi vielä sitten joku ulkopuolinenkin sen katsomassa.

I: Ja sehän on sitten se yritys joka itse tekee sen päätöksen että otetaanko se tilintarkastus vai ei, ja mä olen kuitenkin käsittänyt että nämä tekee tän työn näin siitä huolimatta että tuleeko ne tekemään tän raportin vai ei, että nää kuuluu nyt siihen ruotsalaiseen standardiin nää käytännöt että tehdään ne kontrollit... Joo, no sitten vielä sun henkilökohtanen mielipide että mitkä... näetkö sä tässä jotain mahdollisuuksia? ...että hyvät ja huonot puolet?

R: Niin no...no hyvät puolet varmaan se justiin että siinä kun ei kaikki takista niitä kuukausittain... kirjanpitäjät näitä taseen tilejä, että siinä niinkun kokoajan sitten pitäis olla... niinkuin se pitäisi olla oikein joka kuukausi.

I: Niin eli nämä työrutiinit olisivat plussaa?

R: Niin, että siinä olisi sitä tarkastusta läpi vuoden.

I: Joo.

R: Että se menisi, se olisi niinkun ainakin semmonen hyvä puoli. Mutta sitten se huono puoli. Just se että siinä olisi joku toinenkin katsomassa sen että, jos sen nyt tekisi näin koko vuoden että täsmäyttää ne kaikki tilit ja se koko ajan olisi niinkun oikein ja sitten että siinä olisi vielä se toinen. Että sitten jos sä yksin olet siinä ja sä et näe jotain virhettä tai sulta menee ohi joku koko ajan se voi toistua ja sulla voi olla se, tulee niinkun tavallaan sokeeksi kun se rutiini on tullut niin.

I: Mutat toisaalta mikäänhän ei estä että kaksi semmosta kirjanpitäjää niinkun tarkistaa myös toistensa tai niinkun yhdessä tekee...

R: Joo, sittenhän se ois, sehän on ihan...

I: Just koska tämänhän sai tehdä semmonen joka on avustanut siinä kirjanpidon tekemisessä, ei tarvitse olla itse se pääkirjanpitäjä myöskään.

R: Joo.

I: Että silloin voisi työpaikalla niinkun just niinkun viereistensä...

R: Niin että sittenhän siinä olisi kaksi jo katsomassa sitä niin.

I: Että niin, että voihan siltä tilintarkastajaltakin mennä ne ohi sitten.

R: Niin on. Voi, niinhän ne on ihan pistokokeita mitä ne katsoo sieltä täältä että eihän ne koko vuotta pysty millään käymään läpi.

I: Mut voihan se olla että sokeutuu sille omalle työlleen.

R: Niin sehän se, että kun tekee vuodesta toiseen ja teet sitten... että siinä voi mennä kokoajan sitä samaa hommaa, tavallaan virhettä, voit tehdä.

I: Niin joo, onhan monesti... mä olen kuullut että kun joku sanoo 'että eihän noin voi tehdä' ja sitten tämä henkilö on että 'mitä mähän olen tehnyt näin kymmenen vuotta'.

R: Niin, niin on joo, että sitä vaan näkee sen omalla tavalla.

I: Mutta toisaalta tähänhän sitten vaaditaan sitä koulutusta koko ajan ja pitää pysyä ajantasalla niin sillä halutaan just välttää semmosta että ei jäädä johonkin tapaan.

R: ...Niin vanhaan. Niin ni sitten niin.

I: Joo. Okei. Niin sitten tässä oli viimeinen kysymys että olitko sä kuullut tästä aiheesta mitään ennen? Tämä oli vissiin ihan uusi...

R: Uusi juttu tämä oli mulle, joo. En ole kuullut.

I: Joo, no nämä oli oikeastaan ne mun kysymykset, jos sulla ei ole jotain muita mielipiteitä vielä tähän tai sä haluat jotain lisätä?

R: No ei kyllä, nämä oli tässä varmaan.

I: Okei kiitos.

R: Kiitos.

Intervju 2

Tid och plats: 23.11.2012 Helsingfors

Respondent 2

Utbildning: Studentmerkonom, EBR

Titel: Redovisningsspecialist

Arbetserfarenhet: 37 år, bokföring och förmanspositioner

Arbetsgivare: Bokföringsbyrå

I: Eli nimi oli ***, ja koulutus?

R: YO-merkonomi, KLT

I: Ja ammatti on tällä hetkellä?

R: Lakenta-asiantuntija.

I: Ja työkokemus tästä työtehtävästä on miten pitkä? Tai sitten alalta yleensä?

R: Vuodesta 75.

I: Mutta onko siinä ollut paljon sitten jotain niinkun muita tehtäviä, vai onko se ollut kirjanpitoa pääsääntöisesti vai?

R: Se on ollut alkuun, se on ollut tuota tämmöistä manuaalista tiliointiä tuohon vuoteen jotain 84. Sen jälkeen sitten tuli tuo kirjanpito-ohjelma ja sitten 91 sillonhan mä siirryin sitten ***:lle johtajaksi, niin silloin tuota silloin tilitoimistot teki sen kirjnpidon mutta mä tein itse kaiken sen valmistelevan työn siihen. Ja sitten 2001, niin sitten siitä alkaen tilitoimistossa.

I: Okei mutta työtehtävinä on sitten niinkun...

R: Taloushallito.

I: Että ei ole ollut mitään reskotra tai semmosia muita niinkun osatöitä?

R: Ei vaan siis, ei vaan ihan koko.

I: Okei, ja työnantajia on ollut useampia eikö niin? Että onko ollut eri tilitoimistoja vai onko ollut sellaista sisäistä laskentaa?

R: Ei vaan tota, hotelli ***:lla niin 17 vuotta. Niistä 16 vuotta toimistonhoitajana. Sitten sen jälkeen 6,5 vuotta ***:llä johtajana ja sitten oli ***:lla se oli 3,5 vuotta jolloin oli vähemmän sitten tätä taloushallintoa, mutta sitten vuodesta 2001 niin ihan pääsääntöisesti näitä pääkirjanpitäjän tehtäviä.

I: Okei eli siis tilitoimistossa mutta myös yrityksen sisäisesti.

R: Joo.

I: Sitten näihin kysymyksiin. Eli nämä rutiinit mistä tässä puhuttiin, nämä tilien tarkastamiset, niin näkisitkö sä että tämä eroaa paljon siitä sun nykyisestä työtavasta ja nykyisistä kuukausirutiineista?

R: No ei oikeastaan, nämähän on mun mielestä ne perusasiat niinkun niin sanotusti. Että tase-erittelyt täsmää kuukausikirjanpitoon, pankkitili, kassa, verotili... sitten nämä työnantajamaksut... kaikki näitä periaatteessa seurataan... myyntisaamisia, ostovelkaa, reskontraa, näitähän sitten katsotaan niinkun lyhyemmällä aikavälillä niitä täsmäytetään. Ja sitten siirtovelat. No siirtovelat oikeastaan sinne menee kaikki jaksotukset tai siinä on se velkoihin tai saamisiin menee jaksotukset ja nämä laskennalliset erät. Sitten on pankkilainat, ne tulee tiliotteiden kautta esille tapahtumat ja sitten jos on konsernin näitä niin silloinhan nämä täsmäytetään kuukausittain nämä konsernin välitilit mitä on, että ne täsmää molemmissa paikoissa.

I: Joo-o.

R: Sitten kirjanpitolit täsmäytetään ulkoiseen asiakirjaan, no pankkitili tiliotteeseen, tämä on ihan selkeätä joo. Ja jaksotetaan tulot, kyllä, ja sitten jos on käyttöomaisuus käytössä, no vaihto-omaisuudesta arvonalennuskirjauksia normaalisti niin tehdään oikeestaan vaan tilinpäätökseen, ei mitenkään muuten. Nämä on kaikki automaattijuttuja nämä arvonalennukset, tase... Tämä on ihan normaali perus, perus mitä tehdään kuukausittain. No raporttien oikeellisuus tarkistetaan siinä että tietenkin jos on verrattuna budjettiin tai ja no edellisen tilikauden lukuihin, sekään ei kaikki kerro, mut kuitenkin...

I: ...Niin tai edelliseen kuukauteen.

R: Tai edelliseen kuukauteen. Voi olla poikkeamia tai sitten jos on niinkun jos on budjetissa budjetoitu niin sehän on silloin selvä mutta että muuten semmosta pitää semmosta suhteellisuuden tajua olla kun katsoo niitä lukuja ja vertaa että näkee heti että jos joku niinkun mättää että ei ole oikein. Sitten selvittää se miksi, mikä siellä on ja niinkun, ravintolapuolella varsinkin, niinkun jos katteet alkaa mennä pieleen sitten selvitetään että mikä on vikana että puuttuuko laskuja tai onko joku, puuttuuko varastosta tai jotain muuta vastaavaa.

I: Joo-o, täällä myös painotettiin sitä että tämä auktorisoitu kirjanpitäjä saisi olla hyvin proaktiivinen ja myös niinkun sitten yritysjohdolle kertoa jos hän on havainnut jotain että...niinkun semmosia parannusehdotuksia antaa.

R: No ainakin niinkun justiin niinkun mitä Rahaks (en raport som följer försäljningsbidragen produktvis etc. inom restaurangbranschen) on käytössä niin sehän yksi osa on justiin sitä että siitähän kokoajan joka kuukausi analysoidaan sitä tulosta ja ollaan yhteydessä siihen asiakkaseen, käydään läpi että jos huomataan että mikä täällä jos täällä on jotain niinkun poikkeamaa että mistä tämä niinkun johtuu ja just jos puhutaan katteesta niin onko tässä joku syy, elikä tavallan koko ajan katsotaan sitä että mitä sinne viivan alle jää, ettei se pääse... pääse tota käsistä se se tuloksen heikkeneminen, esimerkiksi.

I: Joo. Eli nämä on aika, kuuluu jo siihen meidän perus kirjanpidon tapaan että tämä ei ainakaan tuottaisi mitään lisätöitä.

R: Ei, se kuuluu siihen. Tämä on ihan meidän normaalia perus päivittäistyötä.

I: No miten sitten näkisit tämän vastuunjaon, että onko se sitten liikaa vastuuta sille kirjanpitäjälle että se hoitaa nämä kaikki? ...että se tekee sen kirjanpidon mutta myös sen tarkastuksen sitten vuoden lopussa että siinä ei ole sitä ulkopuolista tilintarkastajaa ollenkaan?

R: Mä olen ulkopuolisen tilintarkastajan kannalla, sen takia että yksi ihminen, se ei tavallaan pysty sillä tavalla tarkistamaan sitä omaa työtään. Sehän voi olla sokea sille omalle virheelleen, että mun mielestä ainakin jos tehdään niinkun kirjanpitäjä tarkistaa tämän niin ainakin se että vedetään ristiin ja sillä tavalla tarkistetaan mutta mun mielestä siinä on suuri vaara silloin jos tota yksi ja sama ihminen tekee kirjanpidon ja sitten tarkistaa sen, niin ei se mun mielestä yhtään ole sen varmempaa että kyllä se voi jäädä se virhe ihan samalla tavalla sinne.

I: Joo. Niin ja tässä seuraava kysymys oli että kasvaako virheiden riski, niin se oli sitten kyllä?

R: Joo.

I: Ja sitten, miten sä näkisit sitten semmosen tahallisten virheiden riskin? Että niinkun jollekin tehtäisi sitä kirjanpitoa vähän niinkun...

R: Mun mielestä toi nimenomaan niinkun tavallaan voi ruokkia jos joku on epärehellinen. Niin sehän mahdollistaisi silloin sen. Että mun mielestä se on aika... mun mielestä toi on niinkun jotenkin semmonen vaarallinen yhtälö. Mä en ainakaan itse haluaisi ikänä tuolla tavalla tehdä.

I: Joo no mutta entäs sitten, eikö kuitenkin ole luotettavampaa että tämä sama henkilö joka on tehnyt tämän kirjanpidon ja tuntee sen perin pohjasin niin sitten tekee sen

tarkastuksen vai sitten se että se pohjautuu vaan semmoisiin pistokokeisiin jotka se tilintarkastaja tekee.

R: Mm kyllähän tota periaatteesahan se on jo tarkastanut siinä vaiheessa kun se tekee sen tilinpäätöksen. Sehän on siinä yhtälössä jo, se on tavallaan niinkun se on jo lyöty lukkoon siinä että silloin on käyty kaikki mahdolliset kohdat läpi sieltä tilinpäätöksestä niin siellä voi olla se virhe, että miten ne täsmää ne saldot ja katsotaan miten se tulos on muuttunut että onko siellä missään jossain varastossa, onko siellä yliarvostuksia tai mitään muutakaan tämmöstä tai miten nämä myyntisaamiset on miten ja... niin sehän on tehty loppuun se tarkistus elikkä periaatteessa eihän siinä enään pysty niinkun kirjanpitäjä tarkistamaan enempää. Vaan silloin justinsa ulkopuolinen jolla taas on ne omat tietyt tarkistuspisteet josta se katsoo, niin se hyvin äkkiä kyllä löytää just että jos siellä on joku tämmönen.

I: Joo niin siinä olisi sitten vähän semmosta tuplatarkistusta?

R: Niin.

I: Mmm. Sitten miten... niin sä sanoitkin jo itse että sä et olisi kiinnostunut tekemään tällaista ollenkaan?

R: Ei, koska tota... tai siis koska se on jo nyt tehty siihen määrään. Niin siinä ei ole mitään lisäarvoa mun mielestä sillä.

I: Joo niin sä näet että sä niinkun teet jo sen näin?

R: Niin teen.

I: Ja sitten sä haluaisit kuitenkin että siihen tulee joku vahvistus vielä sitten että kaikki on tehty oikein.

R: Niin tai siis sillä tavalla että jos tota... kun ajatellaan näitä vastuukysymyksiä niin sitten jos puhutaan mahdollisesti myös jos sieltä löytyy joku virhe ja kuka sitten vastaa että kun yrityksen hallitushan allekirjoittaa tasekirjan ja ne on vastuussa taas sitten, ne on koko siis viimekädessä siitä yrityksen toiminnasta. Ja sitten tilintarkastaja tarkistaa vain ja antaa sen tarkastuksen että hän hyväksyy että se kirjanpito on tehty oikein. Että silloinhan hallitus saa sen vastuuvapauden yhtiökokouksessa jos ei ole mitään muuta semmosta ole. Mutta että onhan se niinkun kaikki kaiken puoli ajatellaan niinkun sitä hallitusta, ajatellaan sitä kirjanpitäjää, niin se että sen on niinkun ulkopuolinen tarkistanu sen aineiston. Ja sit jos ajatellaan verottajan mahdollista verotarkastusta niin onhan se tavallaan se että sillon sulla on tietty pohja että kun sä itse olet katsonu että näin se kuuluisi mennä, tilintarkastaja on katsonut on ollut samaa mieltä ja kun hallitus,

no hallitus ei katso niitä sillä tasolla niitä lukuja mutta kuitenkin niin kyllä siinä on niinkun sillä tavalla sitä tsekkausta tehty ettei se varmaan se verotarkastus pitäisi tuoda mitään ihmeempää sitten.

I: Joo. Tästä on ihan, kun mä olen lukuun sitä EU-lainsäädäntöä, niin siellä on jo olemassa semmonen Compilation Report, mikä olisi just tämä. Että se kuitenkin vaikuttaisi siltä että se olisi tulossa kovasti niin mitkä sun mielipiteet sitten tästä on että tähän sanoit jo vähän näitä huonoja puolia, että olisi just se että siitä puuttuu sitten sitä niinkun että kukaan ei vahvista että se työ on oikeasti hyvin tehty tai kukaan ei tarkasta sitä tulosta.

R: Mm mä kyllä mä tekisin sen sitten sillä tavalla niin että, että sitten tossa yrityksen sisällä niin tehtäisi ristiintarkistuksia, tavallaan semmosta yhteistyötä, koska aina toinen pystyy niinkun helpommin näkemään niin itse voi olla sokea jollekin virheelle.

I: Joo. Mä luulen että se on kyllä siks otettukin se pointti tänne että 'olen tehnyt tai avustanut kirjanpidon teossa', just jotta se ei sitten kaatuisi yhden henkilön niskaan se koko työ ja vastuu.

R: Joo plus sitten se että silloin se helpommin voi löytyä se virhe kun sen toinen katsoo sen omasta näkökulmasta.

I: Mutta näetkö sä mitään mahdollisuuksia sitten tällä raportilla? Että niinkun jotain säästöjä pienemmille yrityksille ja esimerkiksi niille jotka ei ole ollenkaan tehnyt tätä tilintarkastusta?

R: No semmosille tietenkin niin jos ei nyt tehdä tilintarkastusta ollenkaan ja jos tehdään tämä niin onhan se kuitenkin jonkun näköinen osoitus, tämä todistus, niille että se aineisto on käyty läpi tarkemmin sitten.

I: Joo niin ja sittenhän se oli vielä että sehän on se auktorisoitu henkilö joka sen tekee kanssa, että se ei ole sitten joku pieni kirjanpitoimisto jossain.

R: Mutta se että jättää kokonaan tekemättä tämmösen niin vaikka se jonkin verran maksaa niin kyllä mä ainakin niinkun jos ajattelen yrittäjän näkökulmasta niin kyllä mun mielestä se on semmonen tietty yrityksen imagotekijäkin että kun ajatellaan että niillä on asiat kunnossa ja joku vahvistaa sen että niillä on asianmukaisesti kaikki tehty.

I: Joo, kyllä. Sitten mulla oli vaan viimeinen kysymys että oliko tämä aihe ollenkaan tuttu sulle että olitko sä kuullut tästä ennen mitään?

R: No mä olen törmännyt tähän ruotsalaiseen raportointiin aikasemmin, mutta en ihan niinkun tässä muodossa.

I: Joo, tämän oli otettu kaksi vuotta sitten käyttöön... että just marraskuussa 2010.

Mutta siitä että tammönen olisi tulossa niin onko siitä tullut mistään mitään tietoa?

R: Ei, ei, en ole... tämä oli silleen niinkun uusi kuvio.

I: Okei. Tämä oli sitten tässä. Kiitos.

Intervju 3

Tid och plats: 26.11.2012 Helsingfors

Respondent 3

Utbildning: Diplomekonom

Titel: Teamledare

Arbetserfarenhet: ca 40 år

Arbetsgivare: Bokföringsbyrå

I: Okej så namnet var: *** och din utbildning?

R: Diplomekonom.

I: Och titel är?

R: Det är teamledare.

I: Och arbetserfarenhet då av det här yrket eller sen av hela branchen, sådär inom ekonomi? Hur många år ungefär?

R:Mmm nu blev det just 25 och sen 12... säkert en 40 år.

I: Okej ca 40. Och har du då arbetat för det mesta med bokföring eller också med andra arbetsuppgifter, som just nu förstås?

R: Jo, främst med bokföring jo och sen nog på ett kontor att jag har gjort allt möjligt, löneräkning och sån här, som vad man kan göra på kontor, och också som inom, ska vi säga som försäljning, som marknadsföring och sånt.

I: Jo.

R: I tiderna.

I: Okej och nu är din arbetsgivare *** och har du, du har också då jobbat på några andra företag? Har du jobbat på såna här redovisningsföretag eller sen internt?

R: På så här privat och sen på bokföringsbyrå, den här är, här har jag jobbat 25 år. Men inte på några andra bokföringsbyråer.

I: Okej.

R: Utan sen på ett annat företag.

I: Jo sådär liksom gjort internt?

R: Jo.

I: Jo okej bra. Okej så kan vi börja med de där frågorna. Okej så de här månadsrutinerna som vi tittade på här, skiljer sig de mycket från dina nuvarande månadsrutiner om du gör bokföring, att hur du har arbetat?

R: Inte på det sättet att att det är ju klart att man måste alltid avstämma varje månad om man gör bra bokföring så måste man ju avstämma varje månad de här kontona.

I: Jo... att det här skulle inte vara något tilläggsarbete?

R: Jo, men att det här är inte, att avstäms mot ett externt dokument så det är ju jo, mot bankkonto och kontoutdrag, det gör vi ju.

I: Jo det måste ju alltid finnas någonting som man avstämmer mot.... jo... att alla gör ju inte det här månadsvis, vid mindre företag till exempel så kan det vara att först vid bokslutet så...

R:...så avstämmer man jo. Men det här nog brukar man ju göra det här, åtminståne har vi lärt oss att vi sku göra dem, att man avstämmer de här.

I: Jo. Okej, nå hur anser du sen det här, att om bokföraren som själv gör den här bokföringen och bokslutet och sen granskar det här arbetet, anser du att det blir för mycket ansvar för en person?

R: Alltså om om bokföraren själv gör allt det här?

I: Ja och sen upprättar den här bokslutsrapporten var han eller hon då berättar att jag har granskat det här arbetet.

R: Alltså bokslutrapporterna gör vi ju, bokföraren gör men att sen, om det ska ännu, om den personen sku ännu granska på det sättet så menas här alltså det som en redovisningskonsult gör här?

I: Ja, just den här bokslutrapporten här.

R: Det tycker jag inte får vara på det viset som att att om man vill ha en sånhär redovisningskonsult så borde det nog då vara en annan person som tittar igenom det för att den har ju ändå det där ansvaret.

I: Jo. Att det fanns ju faktiskt här att om man har bara biträtt kan man liksom granska varandras bokslut.

R: Jo, jo det är just det, det tycker jag så borde det vara. För att annars kan man ju inte, inte kan man ju annars skriva under det här, då man har själv gjort.

I: Jo, att det är likson, du tycker att det är fel sådär att samma person ska göra allting?

R: Jo det tycker jag.

I: Anser du då att just risken för fel och oegentligheter skulle bli större? Att man blir förblindad för sina egna fel eller...

R: Jo säkert är det på det sättet att om man skulle själv, att det är jätte bra om någon annan granskar och sen att det är en person som har just en sån här, en sån här... som är

redovisningskonsult, som tittar igenom för den här ju då, den är ju då, personen är ju då auktoriserad.

I: Jo, jo det var så i Sverige faktiskt att alla som jobbar då på bokföringsbyrå kallas för redovisningskonsulter. Att det finns inte bokförare, löneräknare och såhär, att sen är den här auktoriserade sen skillt.

R: Jo, just och det är ju som vi har också, att vi talar ju om laskentaasiantuntija på finska och sen är vi KLT om vi har det där gjort den här KLT, så att det är samma, men i Sverige har de tydligen gått ännu längre på det sättet att, att jag förstår den här KLT att den är som auktoriserad bokförare men att vi har inte den här rätten att vi skulle skriva under då.

I: Jo.

R: ...åt mindre företag.

I: Jo, och det här kommer nu alltså från det där som vi i Finland har då, Taloushallintoliitto, så det skulle då vara liksom som att de skulle auktorisera personer.

R: Just så, men då måste de vara som, det måste ju ännu vara nånting mera då än, än den här. Alltså här är ju den här KLT är ju på det sättet att man då det är ju samma som här är också att man måste redovisa var tredje år vad man, vilka, hurdana företag man har bokfört. Och sen har vi ju alltså vi hade ju just en granskning därifrån. Så att då granskade de liksom våra bokförarens det där arbeten, alltså en såndär intern granskning.

I: Jo.

R: Men vi har inte ju i Finland såhär att de, att någon bokförare skulle börja sätta namnet under.

I: Jo, jo. Mm nästa fråga. Nå det här var egentligen en motfråga till den här att sen igen skulle det kunna vara bättre eller mer pålitligt att samma person skulle utföra den här kontrollen också för att man känner till det där företaget och man vet att vad som finns på vissa konton, vilka konteringar och vad de innehåller? Att sen igen när revisorn så gör såna här stickprov och kollar...

R: Så ja...hur var nu din fråga att du...?

I: Ja att skulle det kunna vara mer pålitligt?

R: Det här?

I: Ja.

R: Redovisnings...alltså det här skulle ju kunna vara nog bra liksom för mindre företag, tycker jag att man, man att om det är så här att är liksom...

I: Alltså de här kundföretagen, mindre, menar du det?

R: Ja, just mindre kundföretag så, så att om man, om man kan vet du som, att man kan hela tiden som granska dem på det sättet, att det är så där systematiskt, så då tycker jag att det här är ganska bra, bra system att då behövs inte det kanske någon revisor.

I: Jo, och det är ju också att det skulle ju spara lite på kostnader just för såna här mindre att man inte behöver sen ta en utomstående...

R: Jo, men jag tror nog att nog måste man ta om vi, om det skulle bli så här måste vi nog fakturera för den här tjänsten också.

I: Jo förstås, jo.

R: Att då, det kan inte vara på det sättet gratis åt kunden.

I: Jo men det är inte... jag har förstått att kostnaden är ändå mindre.

R: Just jo.

I: Att när det ingår ren i det här månadsarbetet, största delen.

R: Jo.

I: Okej nå, vad är då, ser du några för- och nackdelar med det här, eller möjligheter och risker, som den här rapporten då medför?

R: Alltså någon risk?

I: Jo.

R: Hmm...

I: Eller ja det talade vi ju redan lite om att det skulle inte vara så pålitligt då, att om samma person...

R: Ja det kan det definitivt inte vara, att den kan liksom inte vara att det är samma person som granskar sitt eget arbete utan det måste vara en annan. Det kunde vara jätte bra om det skulle vara på det sättet att, att någon i företaget skulle titta igenom, som, som mindre företag och, och sen tror jag att att sån här om något mindre företag har en revisor så kan det hända att den här revisorn inte ens ids titta igenom så där noggrannt att det där, att den alltid litar på att okej det är en bra gammal bokförare som har gjort det här och det har alltid gått på det sättet och det har varit alltid bra. Så det kan ju hända att det skulle vara bättre det här, att det skulle vara någon... som skulle titta igenom den.

I: Men då för... Vad är din åsikt då för större företag, att om vi skulle lyfta på gränserna i lagstiftningen och då så sådana företag som förr har haft revisionsplikt, så de skulle nu få välja. Och de skulle kunna byta till det här...eller sen lämna helt bort.

R: Nå jag tycker att den här verkar ganska stor den här balansomslutningen till 4,4 miljoner och sen att, att anställda skulle vara 50. Det är ett ganska stort företag ren.

I: Jo.

R: Och där tycker jag nog att det kan hända att där är många olika saker att att räcker då den här redovisningskonsultens kompetens? För det kan ju många gånger vara ganska svåra saker som man måste ta ställning till i såna här företag. Att till exempel kan man aktivera någonting, eller någonting. Så det måste nog vara en, någon som kan jätte bra det där och är säker, att nog åtminstone tycker jag att man brukar få de här stöd från revisorn.

I: Jo.

R: Att de, att kan man göra såhär.

I: Okej så det här sku kunna nästan vara bättre så där som en grund, bas att man sku alltid göra det här arbetet så här men sen skulle man ändå få av revisorn ännu nåt sånt härnt... någon bekräftelse?

R: Jo jo och sen men jag mena just att det här är redan ganska stora företag tycker jag åtminstone i Finland.

I: I Sverige hade de inte lyft så här högt, de där gränserna, men det här var liksom maximi att vad man kan.

R: Jo jag tycker att det här i såna här företag av den här klassen så, storleksklassen så, där kan vara ganska svåra saker. Och sen just det där att det kan vara sånt som som kan leda till någonting som företaget som... att det blir någon skada för företaget. T.ex. något skattemässigt, som inte man märker eller kan så, så därför tycker jag att ur företagets egen synvinkel sett också skulle det vara bättre att de skulle ha en, en auktoriserad revisor som, som har då mera skolning.

I: Jo, fast det var ju faktiskt så att, att hela ansvaret är ändå hos kunden, att de kontrollerar då att...

R: Jo.

I: Men inte känner ju kunden ofta till bokföring så bra.

R: Nä nä, och det där att det där... Och många gånger kan ju de vara såna här familjeföretag också i den här klassen och de kan ha då att de har satt in dit pengar och, egna pengar, och sen just det här att, att de behöver faktiskt en sakkunnig person som, som ger råd åt dem. Så tycker jag åtminstone. Men att just de här mindre. Den här tycker jag skulle kunna vara som högre den här gränsen, att man inte behöver ha

revisor. Jag tycker att den här är ganska låg, att den kunde... för 100 000 eller 200 000 om man nu tänkte kanske nå, fast nå små taxiföretag så... så det där, de kommer säkert upp i sån här omsättning och det är många gånger bara för dem ganska svårt och kostar mycket att ha en revisor. Så där kunde man ju tänka sig att det skulle gå bättre... eller att det skulle vara som i Finland att den där gränsen skulle vara högre.

I: Jo att det är just det liksom nu... i andra EU länder har det börjat gå mot det. Finland är liksom lite efter alla att vi har en av de lägsta gränserna.

R: Jo att det är en kostnadsfråga för företaget...

I: Att det kan nog vara att det här är på kommande.

R: Säkert kommer det hela tiden...

I: För det fanns nu nya EU standarder, direktiv som kommer i kraft nu nästa år att... men jag vet inte faktiskt ännu att hur det nu är med Finland.

R: Jo.

I: Ja om det här då skulle komma till Finland så skulle du själv vara intresserad av det att du skulle bli auktoriserad och ha det här ansvaret för den här bokslutsrapporten?

R: Ja jag vet inte. Jag är ju som auktoriserad bokförare nog, det är jag ju nog, men jag vet inte. Jag tycker nog att, att förstås har man ju den där ansvarsförsäkringen men, men jag skulle nog vara ganska försiktig med att sätta mitt namn. Förstås står det ju där att man inte har reviderat.

I: Jo.

R: Men vad, vad har man då gjort... man har nu tittat igenom allt?

I: Ja, man vill ändå övertyga här att man har följt lagen...

R: Jo.

I: ...standarder och normer... att man har kontrollerat och rimlighetsanalyserat.

R: Mm.

I: Men ja, man säger ändå att man inte är helt i ansvar av det här.

R: Jo att man har inte ändå gjort revision.

I: Jo... så du skulle vara lite försiktig med det här ännu, att kanske int villa?

R: Jo jag skulle vara lite försiktig på det sättet kanske för att i Finland har vi ju lite ifrångått det här att vem som helst får int vara revisor, är det inte så?

I: Jo.

R: Att vi har ju den här, vi har ju den där... HTM? Alltså CGR revisor och sen den här, vad heter den där hyväksytty tilimies... det är en sån där lite lägre. Så de är ju två som

får vara ännu, revisorer. Och det där, så det här skulle då vara någonting som då skulle gå lite tillbaka ännu.

I: Jo fast här var ju nog kravena som var där på första sidan, att man skulle ha en högskoleutbildning. Var det inte så? ...Jo högskoleutbildning inom ekonomi och sen skulle man ha arbetserfarenhet från bokföring eller revision...

R: Jo, jo...

I: Och sen förstås där var också, man ska ju gå på prov.

R: Jo, jo jo... Men har de i Sverige att de har också auktoriserade liksom bokförare eller är alla auktoriserade redovisningskonsulter, är det ännu...?

I: Ja de här auktoriserade redovisningskonsulterna så de är ju just bokförare.

R: Jo, men att måste de ännu vara någonting för alla, alla dem kolla?

I: Bara de som är auktoriserade.

R: Jo.

I: Att de som har gått på det här provet och såhär. De där andra är bara redovisningskonsulter.

R: Jo, jo det är precis som vi har som att egentligen då skulle de här KLT vara också...

I: Att de skulle du kunna göra något sånt här... alternativ för revision.

R: Jo just jo.

I: Jo det var mina frågor om det här... så det är bara en fråga här ännu, att har du hört om det här ämnet förut?

R: Öö alltså int, alltså nog vet jag, nog har jag sett som auktoriserad redovisningskonsult men jag har uppfattat att de har motsvarat vår KLT. Att det har jag inte vetat att det skulle vara en sån som kan skriva under på det här sättet och sen granska.

I: Och det här är ju då helt nytt förstås, det har funnits bara i två år.

R: Jo just jo. Vet du alls att hur mycket finns det i Sveirge, har de övergått till sånt härnt?

I: Nå det stod inte på den här doms sida, de har en helt egen internetsida, bokslutsrapporten.se, och de talar ju så där om för de, att jo alla ska nu ta det här men där fanns inga, inga siffror om att hur många som sen har övergott till det här. Och det var ju så nytt också att jag tror att många har inte testat bara därför för att de vet inte riktigt vad det är.

R: Just jo jo... att det är ju förstås sen om det någon gång smäller till riktigt att man blir ansvarig för någonting men det är ju förstås att om den där ansvarsförsäkringen, hur högt är det som? Är försäkrat i kronor i euron så...

I: Ja...

R: Det är frågan om... men det där är ju förstås ett gott alternativ åt mindre företag.

I: Ja det är ju just meningen att det ska bara vara för de här mindre, att inte för några koncerner.

R: Jo för att ibland kan det vara lite för byråkratiskt det där att man alltid måste ha revision åt dem, de här mindre, att det kostar bara åt dem och så kan det också vara just som jag sa att det kan vara så att revisorn inte ändå är så så jätte noggrann.

I: Ja, fast det kan ju också vara så att den här auktoriserade redovisningskonsulten inte är. Att det beror ju på person.

R: Jo jo, det är alltid frågan om det.

I: Jo... jepp.

R: Nå om du får nu någonting därifrån...

I: Jo jag sökte liksom här människors åsikter.

R: Jo nå bra.

I: Tack så mycket.

R: Tack.

Intervju 4

Tid och plats: 29.11.2012 Helsingfors

Respondent 4

Utbildning: Diplomekonom

Titel: CGR-revisor

Arbetserfarenhet: 30 år av ekonomi varav 15 år av revision

Arbetsgivare: Revisionsbyrå

I: Okej så här fyllde jag redan i, namn: ***, utbildning?

R: Diplomekonom från Handelshögskolan och CGR revisor.

I: CGR okej, alltså det är din titel?

R: Jo.

I: Och arbetserfarenhet då av revision?

R: Nå av revision mm... 15 år totalt sett.

I: Och sen inom branschen, inom ekonomi...?

R: Inom redovisningsbranschen så blir det ju nu då, ett ögonblick, det blir ju 30 år faktiskt jo.

I: Okej och du jobbar nu på det här revisionsföretaget men före det har du jobbat också på bokföringsbyrå, och har du jobbat på något annat sådär internt inom företag?

R: Jo internt också sådär före bokföringsbyrån så jobbade jag ju då som ekonomichef på några mindre bolag.

I: Okej.

R: Och före det igen så var jag på revisionsbranschen, då jobbade jag på en revisionsbyrå 8 år så det blir sen sådär...

I: Så du hade alltså varit redan revisor tidigare?

R: Jo.

I: Okej, bra. Då börjar jag med de här frågorna. Anser du att den här bokslutsrapporten att det skulle kunna vara mer pålitligt att samma person som då utför den här redovisningen också gör den här kontrollen för att då känner ju han eller hon till hela materialet och det där företaget?

R: Det beror lite på personen som gör den här själva bokföringen, nu kan det ju hända att det är en bokföring där det ingår ganska mycket rutiner och det där och då kan det vara, den kan ju till och med vara fördelad på olika personer då att det är en person som

gör rutiner: reskontraarbete och sådant, och sen en person som gör huvudbokföringen och jag ser det nog som om det skulle vara bra att det är den person som skulle göra huvudbokföringen som gör den här bokslutsrapporten. Men det kan förstås också en en det där annan person som är på något sätt jobbar inom samma företag i alla fall och då känner till systemen som gör de här kontrollerna då enligt en viss modell, det kan också vara möjligt. Men bättre är det att den som känner till har gjort bokföringen, tycker jag.

I: Jo men just så här liksom att, i motsatsen till att den här revisorn, som är helt någon utomstående person?

R: Jo en revisor är ju alltid en utomstående person och jobbar då sen enligt, enligt det där egentligen enligt den lagstiftning som som revisorerna har att följa, enligt revisionslagen som ju också gäller då fast man reviderar små bolag, så att, så att då är det ju en utomstående person men som, som då har sin, sitt schema för att granska det här bolaget och, och granskar de saker som revisorerna ska granska.

I: Ja, vissa bokförare som jag har redan intervjuat tidigare så såg det ju som så här att man kan bli blind för sina egna fel och sen att just att det finns den här revisorn så skulle göra det här mera pålitligt och minska på de här felen eller risken för fel.

R: Jo det stämmer nog förstås det att när du har gjort det, så det där, så har du förstås tänker du dig själv att nog har du ju kollat de där sakerna, att nog borde det ju vara, så kanske du kan ge den där rapporten och tycka att det här är okej. Att att på det sättet en utomstående person jo eller en annan person då inom bokföringsbyrån.

I: Att just förstås om det är de här redovisningskonsulterna så kan de ge åt varandra förstås.

R: Jo de kan ge åt varandra det är en möjlighet, men jag skulle nog också säga att nu är det ju lite så att bokföraren kanske nog skulle måsta vara lite mera orädd och ta det därans ändå ansvaret och göra de där kontrollerna och det där skri... och kunna ge ett sånt härnt utlåtande för att det är ju ändå liksom hennes eller hans arbete.

I: Jo.

R: Och det skulle kräva en sån här lite mera arbete där, att att jag tror att bokföraren i det här fallet när de tycker att nåja mina egna fel hittar jag inte, men det skulle sätta lite mera press på dem och lite mera ansvar. Det är ändå deras arbete så nog tycker jag att de ska, borde kunna kolla det också. Det är lite åt det hållet. Att hellre samma, men helt möjligt också någon annan.

I: Jo, och många bokförare anser just att revisorn har det här sista ansvaret, att de gör det här jobbet och sen revisorn kollar och sen om det hittas något fel så sen kan man ännu rätta och sen efter det säger revisorn att okej nu är det här bra. Så hur anser du då, att blir det för mycket ansvar för en person? För den här bokföraren då.

R: Om det inte finns, om det int är en revisor?

I: Ja.

R: Jag kan tänka mig att bokförarna tycker det, att då när det inte finns revisor så så så känns det sådär att okej då är det här lämnar jag och då är det liksom på mitt ansvar då, och sen via skattegranskning om det uppdagas fel så då har det inte funnits någon där emellan som skulle ha kunnat hitta de här felena. Det är förståeligt men å andra sidan så de här små bolagen så är så små att nog skulle jag vara lite mera på deras sida också och tänka mig att mindre byråkrati och mindre kostnader för dem. Och en bokförare som är så professionell, kunnig som bokförarna är, men lite mera orädd då att ta det där ansvaret.

I: Jo jo.

R: Sen när vi talar om större bolag, den här gränsen är ju otroligt låg i Finland, jag tycker att de här som är så här små ska nog inte behöva yrkesrevisor. Utan då är det nog, då skulle det vara bra med en sån här bokslutsrapport. Men sen lite större bolag, den där gränsen kan man ju diskutera, där är det nog bra med revisor.

I: Jo, jo, så hur tycker du då att är den här bokslutrapporten ett bra alternativ för revision?

R: Jag tycker det. Det är min personliga åsikt. Jag vet inte vad man inom revisionsbranschen som i helhet tycker, men jag tror nog att man där också kan tänka sig att man skulle kunna koncentrera sig mera på större bolag och att de här riktigt små bolagen skulle kunna klara sig... Med bokslutrapport av en auktoriserad redovisningskunnig person.

I: Så du anser inte att det här skulle vara ett hot för er bransch?

R: Nå kanske det är ett litet hot nog men det där... i synnerhet om gränserna börjar stiga till så stora som de här nu är enligt det här EU, det tycker jag är för höga gränser. Att gränserna skulle borda vara någonting, någonting inte så höga men kanske det där lite högre än vad de är i Finland, då tror jag inte att det är ett hot, jag tror nog att det här arbetet räcker till ändå för alla. Men som sagt det här är min personliga åsikt.

I: Jo och med de här gränserna som EU då har gett, så anser du då att det mera skulle vara ett pålitligt alternativ den här bokslutsrapporten? Eller är det då mer pålitligt med revision?

R: Med så här höga gränser?

I: Jo om de liksom...

R: Mera pålitligt med revision då om vi går till så här stora bolag.

I: Jo att då är det här inte mera en hemskt bra, ett bra alternativ?

R: Nä.

I: Okej vad hade jag sen ännu... Vilka för- och nackdelar ser du med den här rapporten? Att är det som dom som vi kollade på här eller...

R: Ja den här svenska modellen...

I: Att just det här, kostnadsbesparning kanske och mindre byråkrati då...

R: Jo för ett litet bolag så är det lite mindre byråkrati och kostnad och sedan om allt är klart och det där i bolaget och det är liksom, där är, det finns inte någonting speciella problem eller någonting, stora lån eller någonting sådant, så går det ju mycket smidigare att få det här bokslutet klart och sen är det liksom klart. Man får den liksom snabbare den här uppgiften egentligen om det går så, skulle jag se.

I: Och sen just när de här många bokförarna var inte riktigt så färdiga för det här ansvaret så alltid finns möjligheten att använda den här revisorn som konsult.

R: Mera som konsult jo, jo.

I: Att man behöver inte ändå göra revision men man skulle kunna fråga i såna tillfällen då det finns såna specialfall där i bokslutet.

R: Jo precis. Jag skulle också kunna säga att man skulle kunna ta de här lite såhär liksom från fall till fall också det här att som jag tänkte mig just att de som är klara och inte har något speciellt så de är ju liksom så de skulle ju gå mycket smidigare. Men då är frågan just den att om det är något problematiskt bolag som har problem med egna kapitalet och det går dåligt och sånt så där kanske då bokföraren blir, blir i en sån situation att de känner sig lite att ska jag nu ta hela det här ansvaret, men då liksom koppla in någon konsult då eller revisor jo.

I: Jo, jo. Hur det där bekant är det här ämnet för dig? Har du hört...

R: Det är nog bekant. Det har nog diskuterats, det har ju diskuterats i flera år men inte inte sådär annat än bara liksom som en sån härn ganska ganska det där allmän diskussion att jag har t.ex. aldrig sett den här modellen på den här bokslutsrapporten,

nog hört att de har i sverige det här, och nog att det har varit aktuellt här och det har diskuterats säkert på CGR -föreningen och på på den här HRM föreningen. Och möjligen har motståndet där, att det har funnits ett visst motstånd mot det här, mot den här tanken. Jag har nog inte hört så mycket diskussion om den på bokföringsbyråsidan att jag vet inte hur Taloushallintoliitto har det där...

I: Ja det verkar vara jätte nytt så där i alla fall. Vad jag har talat där på jobbet, så ingen, ingen känner till det här. Eller att jag fick det här ämnet från den här ***, han kände till det här för han hade varit mycket i kontakt med Sverige då och sähär, och i Norge har de också ren tagit i bruk.

R: Och vi brukar ju nog ta efter i sådanahär saker förr eller senare, så är Sverige lite föregångare att man kan ju nog tänka sig att det här börjar så småningom och hitta sin plats i Finland också.

I: Jo men bokförarna just har inte vetat om det här, som ju sen skulle vara de personerna som utför det här arbetet, eller det kan vara att det skulle vara bara just de här KLT.

R: Det kan vara då att det kopplas till KLT jo.

I: För att annars måste vi ju ändra på det här hela systemet med auktorisering, och lagstiftning behöver ju ännu förstås...

R: Och lagstftning jo.

I: Jo.

R: Jo det är ju så att det där när det fanns i den här rapporten den här, nämndes liksom någonting om revision. Ja att det är inte utfört... och det här är helt klart för att det är ju ingen annan nu som än auktoriserade revisorer som får enligt lagen utföra revision att det här är på det sättet liksom helt...helt de där självklart att det inte är frågan om revision.

I: Jo... det var nu mina frågor... Hade du ännu någonting, andra åsikter om det här?

R: Det var dina frågor... vad skulle man... någonting mera uttömmande. Det är ju ganska intressant det här, det här vi hade just en diskussion här nämligen med att det här att redovisningsbyrån gör en kunds bokföring och just med det här ansvaret och om det är så att, att allt liksom, att att bokföraren vet att det här är inte liksom helt okej, att vad gör bokföraren då. Bokför hon det ändå och tar namn under eller säger nej jag kan inte bokföra det här för att det här blir fel och uppstår det sådana här situationer, det här liksom en fråga fråga egentligen so som nu inte direkt berör det här men, men den har med det här ansvaret att göra. Att en bokförare som har gjort en hel bokföring och har

gjort allt så som lagen säger, så vilket man ju utgår ifrån att såhär är det ju... så då vet den ju nog att den, att allt liksom är okej och kan egentligen då göra den här rapporten.

I: Jo.

R: Men hur gör en bokföringsbyrå om det är lite sånahär tveksamma saker, bokar man ändå då enligt kundes önskemål? Det vet du kanske nu inte ...

I: Ja jag vet nu inte faktiskt... Hmm det var väl det.

R: Räckte det med det här?

I: Jo men så du skulle liksom ge grönt ljus för det här?

R: Jo jag skulle ge grönt ljus för de här för små, och jag tycker att det dessutom skulle vara väldigt bra för små bolag, därför för att då skulle det ju finnas en viss garanti för att när de har en bokföringsbyrå, en liten företagare som börjar och går till en byrå och som det nu var där i början att att nu finns det inga krav så kan han gå till en byrå som inte kan någonting och allt blir helt fel och han vet inte det. Och nu skulle det vara jätte bra med en sån härn för då skulle det ändå för små företag och företagare som startar vet att nu går vi till en sånhär auktoriserad och har en auktoriserad person som den här det är en garanti för mig, då får jag den ren nu. Det skulle vara jätte bra.

I: Men nu förstås finns det ju också att man kan välja en auktoriserad byrå, men alla vet ju inte om det förstås.

R: Nej alla vet inte om det och det ger ändå inte den där garantin ändå tyvärr ens då och inte för att gara... också på en auktoriserad byrå så är skalan ganska vid.

I: Jo och då finns det ju den här ena personen då som är KLT men kanske inte kontrollerar allting.

R: Nä, och att om det då finns ett företag som då skulle vilja ha faktiskt, kunna garantera, ha en sånhän trygghetskänsla, och få då den här rapporten då av bokföraren och tänka att jag behöver revisor, jag... vilket många idag inte tar revisor, så då har den den här och vet i alla... har en viss garanti. Så jag tycker jo, det skulle vara bra.

I: Ja det skulle jag ännu fråga att av de här gränserna att, att har du någon åsikt om att hur mycket man skulle kunna höja dem?

R: Jo jag tycker att att den här definitivt skulle kunna höjas till till 500 000 omsättningen ja menar inte högre än det, här talar vi om 4,4 miljoner och jag tycker nog att sånahär ren med 1 miljon...

I: Omsättningen 8,8.

R: 8,8 jo det är helt otroligt mycket det, att jag skulle säga att omsättningen just om den nu börjar närma sig... jag tycker att ren 500 000 skulle vara okej.

I: Jo.

R: 500 och i förhållande nu då sen till den där balansen till det sedan 250 och 6 anställda, nå det är ännu ganska lite, det skulle kunna ännu vara lite större men men någonting i det här att alla under det skulle kunna klara sig med en sån här.

I: Ja... tycker du då...

R: ...auktoriserad bokförare och vet att då blir bokföringen rätt och får rapporten och inte behöva revisor, så det skulle gynna de här företagen.

I: Mmm jo att då är det ju förstås att när man inte har revisionsplikt så måste man ju sen inte ha någon rapport alls att det är ju sen upp till kunden att vill de ha den här förstås.

R: Jo de är precis precis jo jo, och då är det ju fast vid bokföringsbyrån också och bokföraren om inte den vill ha liksom en sån kund, bokföraren ta det ansvaret då sedan att ingenting rapporteras och då om eller inte vill själv så då, då är det ju sen bara att okej jag kan inte ta en sån hän kund för att den har inte revision och den vill inte göra en bokslutsrapport så då är det liksom bådas val sedan där.

I: Mm jo, och men just speciellt sen när man går liksom och lyfta på gränser så här så är det ju många som är vana vid att de har alltid haft revision.

R: Jo.

I: Så vill de ju säkert inte bli utan.

R: Men de kan ju jätte gärna få fortsätta, det är ju liksom det, det är ju många nu som har små bolag som ändå vill ha revision.

I: Men, men jag tror att det är ganska få som skulle välja att inte ha någon rapport alls.

R: Jo jag tror också.

I: Att då då är det här väl ett bra alternativ.

R: Det är ett bra alternativ och det skulle ju kunna, det här är ju en, det här gynnar inte revisionsbranschen men det skulle gynna, gynna bokföringsbranschen för att det skulle ju vara en ny produkt för för bokföringsbyråerna att säga att vi har nu de här auktoriserade och de kan ge den här och då behöver ni inte revision.

I: Jo okej tack så mycket.

R: Varsågod.

Intervju 5

Tid och plats: 13.12.2012 Helsingfors

Respondent 5

Utbildning: Ekonomiexamen

Titel: Revisor

Arbetserfarenhet: 6 år av ekonomi, 1 år 4 månader av revision

Arbetsgivare: Revisionsbyrå

I: Nimi oli *** ja koulutus?

R: Kauppatieteen maisteri.

I: Ja sun ammatti on tilintarkastaja?

R: Joo-o.

I: Ja työkokemus työtehtävästä oli sitten... vuosi ja?

R: Mitähän se on, vuosi ja nelisen kuukautta.

I: Ja sitten alalta miten kauan?

R: No sitten on, mitähän se sitten olis, oisko se sitten, se on kuutisen vuotta taitaa olla.

I: Niin mikä sun työnantajan nimi on?

R: ***

I: Ja sitten sä olet ollut myös tilitoimistossa töissä aikasemmin?

R: Joo.

I: Oletko sä ollut sitten missään firman sisäisessä kirjanpidossa?

R: En varsinaisesti. En ole kyllä silleen.

I: Että kuusi vuotta on sitten, tai tämä jos siitä vähentää tuon vuoden, niin on tilitoimistossa.

R: Joo, joo.

I: Okei onko sulla sitten joltain muulta alalta sitä ennen...?

R: No hotelli. Vaihdoin sit alaa... Sieltä mä olen Bachelor of Science in Hotel, Restaurant and Tourism Management, jos tämä on mitenkään relevanttia silleen.

I: Just okei. Eli lähetään sitten näistä kysymyksistä. Eli niinkun mä totesin tässä että nämä ei varmaan kauheasti eroa nämä kuukausirutiinit mitenkään siitä suomalaisesta työtavasta. Mmm, niin näkisitkö sä sitten että on luotettavampaa että sama henkilö joka kuitenkin tekee tämän kirjanpidon ja raportoinnin ja tuntee hyvin tämän yrityksen niin että se myös sitten tarkastaa tämän tuloksen?

R: Nii, niin siinä on se ongelma on just se että niinkun omille virheille on ehkä sitten sokea.

I: Joo.

R: Mutta jos, just jos se niinkun jos oikeasti niinkun se dokumentoidaan ulkopuolisilla niinkun... ulkopuolisin dokumentein niin tuota kyllä aika ison osan siitä saa niinkun takluttua. Että sittenhän se loppupeleissä on siitä ammattitaidosta kuitenkin kyse että tavallaan niinkun yrityksethän niinkun valkkaakin niiden tilitoimistoiden maineen ja sitten ehkä tämän auktorisoinnin ja tämmösen mukaan, niin tota, se niin loppupeleissä sitten just että miten sä olet... miten tämä niinkun tilinpäätöksen käyttäjä niin arvioi sitä. Tuota, mun mielestä niin mitenhän niinku, miten luotettavana hän niinkun näkee tämän.

I: Joo, niin tässähan oli kuitenkin se mahdollisuus että niinkun nämä kirjanpitäjät sitten tarkistaa toistensa työn, että jos on kuitenkin avustanu siinä jollain tavalla ja tuntee sen materiaalin niin sitten se toinen kirjanpitäjä voi tehdä tuon tilinpäätösraportin.

R: Niin siinä se on ihan, tottakai niinkun jos niinkun lähdetään siitä että halutaan niinkun pienentää sitä kustannusta mikä yritykselle tulee, niin tavallaan se antaahan se sitten niinkun semmosta varmuutta sitten. Ja tavallaan niinkun pitäisi olla myös niinkun aina se objektiivisuus ja tavallan riippumattomuus tosi huolellisesti katsottuna ja myös tavallaan sitten semmoset jonkun näköiset sanktiot mun mielestä että että jos annetaan niinkun vääränlaista niinkun lausuntoa niin... niin sekin luo sitä luottamusta että on niinkun joku seuraamus jos tota...

I: Joo siis näihinhan oli kyllä ne säännökset just riippumattomuudesta ja näin.

R: Joo, että sitten siinä mielessä joo se on ihan niinkun varmasti niinkun hyvässä kirjanpidossahan ne pitäisi olla aina kollattu jo että. Että lähtökohtaisesti niinkun hyvä firma valitsemalla niinkun ja jossain määrin aktiivisesti yrittäjinä seuraamalla niin se tavallaan voisi olla se kontrolli jos ei niinkun ole sitä osaamista ja sitten tota...

I: Niin kuitenkinhan tässä pitäisi takaa se sillä että on se KLT tai vastaava.

R: Niin niin se mun mielestä jo itsessään niinkun jo tietyllä tavalla niinkun luo luottamusta siihen kirjanpidon tekemiseen.

I: Joo, tai näkisitkö sä sitten että just se virheiden riski voi kasvaa just jos sokeutuu niille omille?

R: Niin, niin siinä voisi olla niinkun tämmösille yksi vaihtoehto ehkä olisi semmonen niinkun kerran kolmessa vuodessa, kerran viidessä vuodessa tapahtuva, muuten olisi

tämmöstä niinkun omaa, itse kirjanpitäjän tekemää, tarkastusta ja sitten kerran ehkä olisi sitten säännöllisin väliajoin olisi sitten pieni tilintarkastus sitten kuitenkin että. Että sitten jos se alkaisi näyttää siltä että niinkun, mun mielestä niinkun, siis se lisäisi ehkä sitä luottamusta sitten siinä.

I: Okei, mutta sä näkisit kuitenkin luotettavampana sen tilintarkistuksen?

R: No se, ei se, mä niinkun loppukäyttäjien näkökulmasta vaan niinkun ajattelen että niinku että sehän he sen ratkaisee että miten he sitä niinkun... että esimerkiksi pankki niin luottaako he, kokeeko he että kirjanpitäjä niinkun ei oo niinkun sitten jollain lailla jäävissä asemassa sitten omaa työtään arvioimaan. Että kun monestihan niinkun pankit tekee joka tapauksessa omat, vaikka tilintarkastuskin tehdään, niin he tekee vielä omat analyysinsä.

I: Joo. Kyllä. Mm niin ja tässä mietittiin myös sitä että voisiko noiden tahallisten virheiden riski kasvaa mutta toisaaltahan tämä kyllä tämä kirjanpitäjä lupaa siinä että se noudattaa näitä lakeja ja näitä, mut silloin kun sitä ulkopuolista henkilöä ei enää ole siinä...

R: Mm mehän tavallaan niinkun tuossa tilintarkastuksessa on se hallinnon tarkastus mukana ja sitten siihenkin liittyen pyydetään semmoset johdon varmistuskirjeet että ovat antaneet oikeat tiedot että ei ole jäänyt mitään tietoja antamatta ja tämmöstä että.

I: Joo, tästähän oli just että tämä puuttuu tämä hallinnon, että ei anneta mitään lausuntoa.

R: Joo niin sehän tavallaan liittyy hallintoonkin mutta se liittyy tavallaan myös tossa vaikka jättäis hallinnonkin pois niin että tavallaan niinkun tuossa voidaan ottaa kantaa vaan niihin tietoihin mitä on niinkun annettu että käytännössä jos siellä on vaikka joku oikeuskeissi päällä, mistä pitäisi liitetiedoilla ilmoittaa vaikka jotain, niin jos ei sitä niinkun ilmoiteta kirjanpitäjälle niin ei se sinne päätökseen tule. Niin se sekin tietysti onhan se mahdollista niinkun... tietysti se vastuu niinkun samanlainen kirje lähettää kirjanpitäjänkin että onko nyt kaikki oleellinen tieto annettu.

I: Niin, joo. Mm näkisitkö sä että tässä on liikaa vastuuta sitten yhdelle henkilölle eli tuolle kirjanpitäjälle? Kun kirjanpitäjät näkee usein tilintarkastajan semmosena vastuuhenkilönä, että hän sitten kuitenkin tarkastaa vielä lopuksi että kaikki on oikein.

R: No se täytyy sanoa että silloin niinkun mitä niitä itse niitä omia yrityksiä teki kirjanpitäjänä niin kyllä siinä tavallan teki sen tilintarkastuksen siinä samalla mutta kyllä se sitten välillä menee niinkun sitten jossain määrin sitten niinkun on se lähtökohta

on sekin joissain tilanteissa vähän eri erikin että... ja vielä jossain se perustuu tilintarkastus semmoseen otantaan että niinkun.

I: Mm...hmm.

R: Niin mitä siinä oli siinä kysymyksessä oikein?

I: Niin että onko se liikaa vastuuta yhdelle?

R: Niin liikaa vastuuta.

I: Että onko sille kirjanpitäjälle liian iso työtehtävä?

R: Hän on tavallaan niinkun se kuitenkin ne se työhän tavallan tulee siinä jo tehtyä, niinkun kun hänhän tekee sitä kirjanpitoa niin hän siinähän ei hirveesti ekstraa tavallaan tule. Että tavallaan mä en tiedä niinkun mistä se vastuu tulee että että se pitäisi sitten että se vastuuhan on tulee sitten jonkun näkösestä seuraamuksesta jos tuota... ja ja sitä tavallaan niinkun just tässä vähän niinkun mietinkin että tuota minkälaista vastuuta siinä on että sitten jos se ei olekaan niinkun kunnossa, kun siellä on aikamoiset kuitenkin ehtolauseet että en anna mitään varmistusta ja että mikä arvo sitten on tälle käyttäjälle että jos hän niinkun ei saa sitä jos tämä ei olekaan niinkun kunnossa niin tuota.

I: Niin. Niin ja mutta tuossa kun mä olen haastatellut näitä kirjanpitäjiä niin moni on ollu kyllä sitä mieltä että se tarvitsee vielä sen vahvistuksen että jotenkin ei luota siihen omaan työhön kuitenkaan niin paljon, että haluaisi että joku ulkopuolinenkin vielä katsoo sitä.

R: Niin no se on varmaan kyllä siinä mielessä niinkun se on varmaan just se että niinkun omille niinkun näille virheille saattaa olla niinkun sokea ja sitten taas että niinkun ehkä kaipaa johonkin asiaan niinkun sitten varm... ei ole ihan varma, täysin varma, että sekin ihminen voi olla niinkun monessa niinkun harkinnanvarasessa erässä ihan ja tota...

I: Joo, mutta sehän tässä on kyllä että ainahan tilintarkastajaa voisi käyttää konsulttina tämmöisissä vaikeissa tilanteissa ja niinkun aina pyytää sitten apua. Hm okei sitten näkisitsä tämän hyvänä vaihtoehtona tilintarkastukselle jos puhutaan kuitenkin näistä ihan pienistä yrityksistä?

R: No se sinänsä niinkun, niin näenkö minä että se tavallaan, niinkun koitan kanssa lähteä siitä että kenelle se niinkun tehdään että niinkun omistaja joka on tosi syvällä siinä yrityksen... joka tietää niinkun on tuota tietää niiden lukujen taakse ja seuraa sitä niin mun mielestä se näkee jo silleen että onko ne asiat oikein mutta sitten jos taas on joku tämmöinen joka ei niinkun... on omistaja joka ei ole sitten oikein "hands on" vaan

on niinkun ulkopuolella niin ehkä hän tarttee sitten jotain valvomaan hänen sijotuksiaan niin tota että silleen niinkun jos yrittäjä antaa niinkun kirjanpidon jollekin tehtäväksi niin tota kai hän odottaa että se on niinkun oikealla tavalla tehty, että mun mielestä se kuuluu aika pitkälti siihen kirjanpidon pakettiin minkä jo monet firmat antaa. Että tässä niinkun tietysti voisi vielä lisärahostuksen, että yksi raportti lisää. Mutta en, en osaa niinkun tuohon ottaa sen enempää... sen enempää ehkä niinkun...

I: Okei. Sitten mä ajattelin tässä kysellä vaan sun mielipidettä tästä raportista, mutta sä nyt olet aika paljon jo sanonut siitä. Niinkun että hyvät ja huonot puolet tässä niinkun verrattuna tuohon tilintarkastukseen.

R: Joo, sitten siitä tosissaan niinkun että jollekin asiakkaalle, isommalle asiakkaallehan se voi olla niinkun kirjanpidonkin tosissaan voi olla ison ajan viedä kuukaustyöstä ja olla niinkun siinä tällä riippumattomuus tietysti punnittaisi sitten, että ei haluttaisi sitten olla ihan jäävejä, se nyt kuuluu tähän arviointiin toki. Että kukas sen nyt sitten niiden osalta sitä... antaisi sen tuota arvion että jos hän on riippuvainen isosta asiakkaastaan niin hän ei voi antaa mielipidettä ja toinen joka ei ole kuitenkaan osallistunut siihen niin sitten ollaankin jo tavallaan, ei sekään ole jatkuvaa tarkastamista sitten vaan sekin olisi enemmän semmosta otokseen perustuvaa.

I: Niinpä.

R: Että ehkä mun mielestä niinkun pieniin yrityksiin missä niinkun ei ole... ihan hyvä se on niinkun... Että nyhän niinkun tällä hetkellä kirjanpitäjän Suomessa tase-erittelythän me allekirjoitettiin ainakin sitten, ja tuota se on niinkun se mikä sen kirjanpitäjän rooli ehkä tällä hetkellä on ollut sitten siinä.

I: Joo. Nyt kuitenkin näissä monissa EU-maissa on lähdetty nostamaan näitä rajoja niin näkisitkö sä että Suomessakin voisi nostaa niitä jonkin verran? Vai onkso nämä sun mielestä sopivalla tasolla?

R: Niin se on tuota...

I: Pitäisikö sä niistä kiinni vai lähtisitkö sä siihen kansainväliseen trendiin mukaan?

R: Mm. Se on varmaan aikamoinen semmoinen lobbausasiakin jossain määrin tuota että miten siinä niinkun, kun tilintarkastajat menettää siinä, mutta kyllä se varmaan ei siinä mitään pahaa ole että niinkun vain niinkun annettaisi se vaihtoehto että sitten tietyllä riskillä ne sitten, niinkun yrittäjien riski siitä että se kirjanpito ei ole tehty ihan lakien ja asetusten mukaisesti tai lähinnä että se hallinnon tarkastus puuttuu koska aika monella on ainakin mitä mä olen huomannut niin kun siinä on ollut paljon sitä

parantamisen varaa siinä puolessa. Jos se niinkun tavallaan sitten jää niinkun tavallaan yrittäjyyden riski niinkun nousee.

I: Joo, mutta näet sä että tämän kokoisella yrityksellä missä on kolme työntekijää ja tuotto on 200 000 vuodessa että se on niinkun tarpeellinen kuitenkin se tilintarkastus?

R: Niin jos ollaan ihan tuossa rajoilla vai?

I: Niin että voisko niitä sun mielestä vähän nostaa vai onko ne sun mielestä sopivalla kohdalla? Että näähän on tosi korkeat nämä EU:n rajat.

R: Niin on niin on joo.

I: Että tommosessa ei varmaan yhden henkilön kompetenssi enää oikein riitä siihen.

R: Niin toi on että tavallaan jos on semmonen talousasioista tuntematon henkilö ja hän ei niinkun osaa seurata niitä lukuja ollenkaan ja hän halua varmennuksen niistä niin sittenhän se on että voihan pienet luvutkin muodostua monimutkasista asioista, että sekin on... että ja jos ei ole intressejä ja haluaa sen... ettei siellä niinkun vedätetä niin että sitten siinä ja sitten jos siitä on kova luottamus kirjanpitäjään ja, niin ei mulla ole sitä vastaan että se voisi olla isompi että sitten yrittäjät saisi tehdä sen päätöksen että jos se menee sitten pieleen niin jos siellä on ollut jos ei ne niinkun että vähän se lisäisi sitä riskiä mutta ei se välttämättä tarkoita että niinkun se realisoituisi.

I: Niin sehän on kuitenkin se asiakas kun aina tekee päätöksen.

R: Niin niinku just näin.

I: Että tehdäänkö kumpi tarkastus vai ei mitään sitten ollenkaan.

R: No monestihan tuossa on niinkun ollut niinkun nähnyt että niinkun jos sitä katotaan sitä silleen niinkun taloudellisesti ajattelemalla että tehdään kirjanpito halvalla ja tehdään tilintarkastus mahdollisimman halvalla ja että se että tämmösille yrittäjille ne varmaan käyttäisi sen porkkanan jos ne saisi sen niinkun jättää tekemättä.

I: Okei mutta, niin mikä sun mielipide olisi?

R: Kyllä sitä voisi vähän nostaa. Että niinkun sitten että se on niinkun että sitähän voisi ihan koemielessäkin nostaa sitten että katsoo mihin se johtaisi sitten.

I: Niin minkälaisiin numeroihin tai minkälaisiin lukuihin sä nostaisit sitten?

R: Niin vaikea ottaa tässä kantaa tällä kokemuksella, mutta tuota ehkä niinkun, kyllä ne mun mielestä voisi olla niinkun... ainakin niinkun tuplaten tuo.

I: Okei ja tuota, jos näitä lähdetäisi sitten nostamaan niin näetkö sä tämän sitten uhkana teidän alalle?

R: Niin se voisi olla pienemmille yrityksille että ne on... mun mielestä niinkun näissä meidän niinkun Big Four -yrityksissä niin ei me ei oikeastaan niinkun, tämä ei ole meidän niinkun segmentti varsinaisesti.

I: Okei niin sulla ei ole tämän kokosia asiakkaita?

R: Ei oikeastaan, että kyllä ne on niinkun paljon isompia. Että meillä on niin paljon sitä hallinnollista sellaista sisäistä vaatimustasoa ennen kuin, ettei se tule kannattavaksi tehdä että just se että se lisää sitä hallinnollista taakkaa niinkun että vielä enemmän sitten oikeastaan että jos me tämmöistä tarkastettaisi niin meillä menisi siihen ihan perustoimien tekemiseen jo niin paljon jo että se tavallan että ennen kuin edes tarkastukset olisi suunnilleen käynnissä niin sillä tavalla se olisi jo niinkun syöty se.

I: Okei no mutta nämä ehkä on jotain semmoisia yksityisyrittäjiä olisi tämmöisissä luvuissa, voisi kuvitella.

R: Joo se on joo kyllä.

I: Että nämä voi usein olla aika yksinkertasiakin että ne on aina ne samat laskut oikeastaan.

R: Niin, niin voi olla hyvin näinkin.

I: Joo, mutta niin sulle se ei olisi mikään uhka sitten?

R: Ei se silleen niinkun nyt tällä hetkellä ei niinkun vaikuttaisi että se niinkun... että mä en tiedä niinkun kuinka paljon yrityksiä edes siihen väliin mahtuu sitten että, mutta kyllähän Suomessa paljon pieniä yrityksiä on, että se on niinkun selkeä homma.

I: Joo. Okei sitten mulla oli vaan viimesenä kysymyksenä että onko tämä aihe sulle ollenkaan tuttu entuudestaan?

R: No ei varsinaisesti ole että en mä en mä kyllä mä silleen... on tämä osio että niinkun on ajateltu että paljon tähän tilintarkastusvelvollisuuteen että miten ne rajat on ja siitä tilintarkastajan rotaatiostakin että nyt sitä kyllä on niinkun silleen että vielä enemmän varmennuttaisi että ei ole riippuvainen siitä että.

I: Joo mutta just tästä vaihtoehtoisesta tarkastamisesta niin on tulossa nytenkin yksi uusi EU-standardi joka tulee voimaan ensi vuoden alusta. Tämä on visiin kyllä tulossa, mutta ei tiedetä että onko se tulossa Suomeen.

R: Niin se on mun mielestä niin kun sanoin niin kyllä se että kiteytyisi siihen loppukäyttäjää ajatellen että ketä se palvelee se raportti että...

I: Niin että yrittäjän olisi hyvä ajatella myös sitä että onko se niinkun hänelle vai sitten hänen pankille vai, että mihin hän haluaa esittää sen?

R: Niin että mihin hän haluaa että niinkun jos tavallaan niinkun ei ole pakko ottaa mitään raporttia niin että ajaako se sitten siellä pankissa sen asian vai teetetäänkö hänelle kuitenkin niin kun pankki teettää omat tutkimukset ja maksattaa sillä kulut niinkun sitten, että sitten että jos se... nukkuuko hän sitten paremmin yönsä kun että hän saa niinkun sen raportin vai versus sen niinkun tavallan tasekirjan missä on niinkun lähtökohtaisesti jos hän on valinnut hyvän tili.. kirjanpitäjän niin pitäisi olla jo katsottuna ne. Se, se on, se on ehkä se niinkun että että siihen pitäisi niinkun punnita mitä hän niinkun...

I: Mutta tässähan just painotetaan sitä että NÄMÄ kirjanpitäjät on osaavia ja että voi valita sen auktorisoidun tai sitten voi valita vaan tavallisen kirjanpitäjän.

R: Niin että käytännössä, voisiko sen sillä lailla että jos se käy niin varmaan...

I: Että mä en tiedä toimisiko se sitten niin, että meillä, silleen että tavalliset kirjanpitäjät tekee just sitä ja KLT aina tekee nämä raportit sitten niihin.

R: Kyllähän se käytännössä tilintarkastuksessakin sillä lailla menee niin että ainoastaan se KHT saa allekirjoittaa ja sitten käytännössä tilintarkastusassistentit tekee paljon sitä työtä niinkun nuoremmat tilintarkastajat niin tavallaan hän käy sitten läpi heidän niinkun näitä työpaperita että eihän hänkään ihan kokonaan ole siinä mukana, että siinä mielessä tuossa on varmaan niinkun on... mutta se on se alan luottamus että mikä miten te käytte että se heijastaa sen luottamuksen. Siitä tuossa on mun mielestä niinkun loppupeleissä kyse.

I: Joo. Sulla ei ollut niinkun omaa mielipidettä siihen luottamuskysymykseen, että se on enemmän se tarve sitten että kuka sen...

R: Niin, niin mä niinkun ainakin jos mä niinkun ajattelisin omaa firmaa niin kyllä mä olisin niinkun niin ite siinä niinkun "hands on" että mä en ehkä niinkun tuota kokisi välttämättä että niinkun... luulisin olevani niin perehtynyt ja kyllä valitsisin mielelläni niinkun seuraisin sitä niinkun tilitoimistonkin työtä aika tarkasti, mutta ehkä siinä mielessä silleen niinkun en ole ihan peruskäyttäjä että monihan tosissaan yrittäjä ei ole kiinnostunut siitä kirjanpidosta juurikaan että, että ei osaa ei ole osaamista seurata sitä miten se on niinkun.

I: Mutta sä valitsisit sitten tilintarkastuksen vai?

R: No jos mä olisin, jos mulla olisi tuota tommonen joka jää noiden rajojen alle niin tuota jos se jäisi jos mulla olisi pienimuotoinen business niin en välttämättä tarvitsisi...

I: Sillonihan ei tarvitse yhtään mitään.

R: Niin silloin ei tarvitsisi mitään, niin mä luulisin että mä olisin niin niinkun perillä niistä asioista että mä luottaisin silloin siihen tilitoimistoon.

I: Silloinhan voi tietenkin valita kumman tahansa näistäkin.

R: Voi mutta sillion mä uskoisin että jos ei sitä nyt tarttis ja niin mä kokisin olevani perillä niistä asioista niin, itse alan ihmisenä niin, en mä sitten pienimuotoisessa toiminnassa, mutta sitten kun alkaisi niinkun enemmän ja enemmän niitä rönsyjä tulee ja niinkun ei pysty seuraamaan joka asiaa ja sitten tuota ehkä siinä silloin niinkun haluaisi sitä, varsinkin just jos siinä on useampi osakas ja ei ole ihan tarkkaa tietoa että mitä siellä toisessa toinen tekee että, että sitten niinkun se on...

I: Niin enemmän semmosta valvontaa sitten siihen?

R: Niin, niin, niin että siihen se mun mielestä perustuu että niinkun tommosen yhden ihmisen niinkun jollei ole niinkun riskejä oikeastaan ettei kukaan sieltä vetäisi niinkun ohi tai niin ehkä niillä ei ole sitten semmosta niinkun puoltavaa tarvettakaan ja jos ne ei niinkun tarvitse rahoitukseen sitä niinkun paperia ja... niin silloin siinä ei ehkä ole sitten ei ole niinkun tarvetta.

I: Joo, okei. Että sä et ollut ihan suoranaisesti nyt tätä vastaan mutta et myöskään sen puolesta?

R: Ei, ei, en, että se on mun mielestä niinkun...

I: Tapauskohtaisesti?

R: Kyllä tapauskohtaisesti kyllä että niinkun se voisi olla että se olisi just se minkälainen vastaanotto sillä on niinkun markkinoilla että. Se on ehkä se niinkun että nähdäänkö se lisäarvon tuojana niin se on se iso kysymys sitten että.

I: Joo, okei. Nämä oli mun kysymykset. Tuleeko jotain muita mietteitä mieleen?

R: No ei mulla nyt ihan heti.

I: Jep no hei kiitos.

R: Ole hyvä.

Bilaga 2 E-postintervjuer

Följande svar fick jag per e-post.

E-post 1

Mikael Carlson, Förbundsdirektör, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF

Frågor:

På er websida (bokslutsrapporten.se) står det:

"Genom att avskaffa en lagstadgad revision för mindre bolag ansluter sig Sverige nu till övriga europeiska länder. Både Reko och bokslutsrapporten följer den internationella standarden inom övriga EU-länder där det sedan länge finns en etablerad process av denna typ för kvalitetssäkring av redovisning och ekonomisk rapportering."

I Finland är revision tills vidare det ända alternativet för kvalitetssäkring. Var kunde jag hitta mer information om vilka europeiska länder som redan har ett annat alternativ? Vilken är den internationella standarden inom övriga EU-länder som ni hänvisar till? Någonstans hittade jag också skrivet att EU satt ett tak för revisionsplikt på en omsättning på 83 miljoner kronor. Jag antar att detta då finns i EU-lagstiftning, men var kunde jag hitta lagen?

Svar:

1. Internationell standard

De flesta länder i Europa har numera avskaffat revisionsplikten för mindre bolag, och senast maj 2011 kom Norge med. I dessa länder har förtroendet istället normalt flyttats till producenten, dvs. redovisningskonsulten, och det är precis vad som händer i Sverige och Norge. England är kanske det bästa exemplet, eftersom man här har hunnit längst sedan man avskaffade revisionsplikten på 90-talet, men även Tyskland och Nederländerna använder en redovisningskonsult som kan skriva en s.k. compilation-

rapport till kunden. Compilation är inget bestyrkande utan bygger på "I-believe-in-you" genom att lyfta fram att:

- den som gjort redovisningen är en professionell yrkesperson
- denna person har agerat aktivt för att motverka fel
- slutsatsen är att läsaren borde kunna lita på resultatet

Den svenska bokslutsrapporten följer precis samma principer, och om du vill läsa en motsvarande internationell standard så kan du läsa ISRS 4410 Compilation standards. Vill du intervjua någon i andra länder kan du vända dig till Geoffery Britton som är ordförande i EFAA och verksam i England eller Sandra Riise som är VD för NARF i Norge.

2. Storlek

Omsättningen du frågar efter kommer från att undantaget ifrån revisionsplikt gäller för mindre företag, vilket inom EU definieras som 80/40/50-företag. Det betyder att ett företag räknas som mindre om omsättningen är under 80 mkr, balansslutningen är mindre än 40 mkr och man har färre än 50 anställda. Siffrorna påverkas något av Eurokursen och det är där dina 83 mkr kommer ifrån, då värdena i grunden angivna i Euro och ibland räknas om.

E-post 2

Sari Koivisto, Hallitussihteeri, VT, KTK, Sisämarkkinapolitiikka ja yrityslainsäädäntö, Työ- ja elinkeinoministeriö

Fråga: Uskotteko Suomen lähtevän nostamaan tilintarkastusvelvollisuuden rajoja muiden EU-maiden tapaan? / Tunnetako EU:n puolelta muospaineita?

Svar: Tällä hetkellä Suomessa ei ole käynnissä hankkeita tilintarkastuslain rajojen nostamiseksi. Toistaiseksi ei ole ilmennyt tarvetta tämän suuntaiseen hankkeeseen. EU:ssa on käynnissä Unionin tilintarkastussäätelyn uudistaminen. EU-hankkeiden valmistuessa jää nähtäväksi, mitä kysymyksiä kansallisesti nousee esiin.

Fråga: Mitä toimenpiteitä muutos vaatisi? Tuleeko olemassa olevaa järjestelmää muuttaa ennen kuin lakimuutos voitaisiin hyväksyä, vai tuleeko markkinoiden sopeutua lakimuutokseen sen myötä?

Svar: Tilintarkastusrajojen muuttaminen edellyttäisi lainsäädäntömuutosta.

Lainsäädännön muuttamiselle tulee aina olla tarve eli peruste. Viimekädessä markkina tietenkin sopeutuisi uuteen lainsäädäntöön (eli rajojen alle jäävät voisivat halutessaan jättää tilintarkastuksen teettämättä).

Fråga: Kauanko muutoksen läpivieminen kestäisi?

Svar: Tässä en pysty ottamaan kantaa nimenomaisesti tilintarkastusrajojen nostamiseen. Yleisesti ottaen lainsäädäntömuutokset on mahdollista tarvittaessa saada voimaan nopeastikin. Valmistelun kesto riippuu kuitenkin monista esillä olevaan asiakokonaisuuteen liittyvistä seikoista kuten lainsäädännön valmistelussa mahdollisesti tehtävistä selvityksistä, sidosryhmien kuulemisesta, hallituksen esityksen laajuudesta jne.

Fråga: Onko tällaista lakimuutosta jo suunniteltu tai siihen varauduttu jollakin tapaa? (Suomihan usein seuraa Ruotsia ja siellä lakia muutettiin kaksi vuotta sitten.)

Svar: Nykyiset rajat otettiin meillä tilintarkastuslaissa käyttöön vuoden 2007 tilintarkastuslain kokonaisuudistuksessa. Toistaiseksi ei kansallisia hankkeita rajoihin liittyen ole käynnissä.

E-post 3

Heidi Jern, parlamentassistent, Europaparlamentet

Frågor:

1. Vilka EU-länder har redan tagit i bruk compilation-rapporten?

(Enligt en källa har de flesta länder i Europa redan avskaffat revisionsplikten för mindre bolag. Länder som nämnts är Norge, Sverige, England, Tyskland, och Nederländerna. Men jag vet inte vad denna källa grundar sig på.)

2. På vilken nivå har EU-länderna höjt sina gränser för revisionsplikt?

I EU-direktivet sätts ett takvärde för revisionsplikt, som är: balansomslutning: 4 400 000 euro, nettoomsättning: 8 800 000 euro och medelantalet under räkenskapsåret anställda: 50. (Rådets fjärde direktiv av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (78/660/EEG))

3. a. Finns det press för Finland att ansluta sig till de andra EU-länderna och höja på gränserna?

b. Anser du att ändringen skulle gynna Finland på något sätt (t.ex. beträffande internationella koncerner)?

4. Är det något nytt på kommande från EU beträffande ämnet?

Svar:

Jag har inte i mitt arbete jobbat med frågan om compilation reports, därför har jag inte någon form av expertis på området. Men jag antar att du också har vänt dig till experter i din bransch med dessa frågor? Standarden du hänvisar till är ju en internationell standard, som vad jag förstår inte ännu har tillämpats på EU-nivå genom något eget instrument.

Eftersom standarden inte existerar som ett EU-instrument och vi främst jobbar med EU-lagstiftningen har jag inte heller någon närmare information om vilka länder som

tillämpar den här standarden eller liknande rapporter. Om jag var du skulle jag kontakta IFAC för att fråga de om siffror på hur många som tagit standarden i bruk.

Men när det gäller dessa frågor är det viktigt att titta noga på den pågående revideringen av direktivet som du hänvisar till. Det här revideras som bäst genom EU:s ordinarie beslutsfattande, dvs. medbeslutandeförförandet. De viktigaste ändringarna gäller just gränsen för revisionsplikten och vad som då ersätter plikten. Här hittar du kommissionens ursprungliga förslag:

http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/sme_accounting/review_directives/index_en.htm

Se särskilt FAQ-dokumentet och själva direktivförslaget där det konstateras att de internationella standarderna IFRS for SMEs pba. kommissionens konsekvensbedömningen inte ansågs lämpliga för att göras till EU-lagstiftning som sådana. Tyvärr nämns inte IAASB standarder inte, vilket förstås beror på att standarden kom efter att förslaget givits.

För tillfället pågår trialogförhandlingar mellan kommissionen, rådet och parlamentet, det hela borde kunna godkännas här under våren. I och med det här ändras gränserna för revisionsplikten, men vi vet som sagt ännu inte var exakt gränserna kommer att ligga i om att förhandlingarna ännu pågår, men när direktivet är godkänt vet vi hur det hela kommer att ändras även i Finland.

I behandlingen här i parlamentet har vi stött en simplificering av kraven för SMEs, i enlighet med behoven att förbättra deras verksamhetsförutsättningar.

Till slut hittade jag ingen information om något ytterligare är under arbete när det gäller uttryckligen den här standarden, men vanligtvis snurrar hjulen inte så snabbt när det gäller sådant här. Jag skulle fråga KHT-yhdistys eller ministeriet om saken, åtminstone Sari Koivisto borde ha bra koll på allt som gäller bokföringslagstiftningen.

E-post 4

Juha Ahvenniemi, toimitusjohtaja, Taloushallintoliitto

Frågor:

1. Tiedättekö te mitkä kaikki EU-maat ovat lähteneet mukaan tähän?
(Olen saanut tietooni että ainakin Ruotsi, Norja, Englanti, Saksa ja Hollanti käyttäisivät jo Compilation-raporttia.)
2. Odotatteko Suomen liittyvän tähän muutokseen kun Ruotsi ja Norja muuttivat lainsäädäntöään vastikään? / Tunnetteko muutospainetta EU:n puolelta?
3. Onko mahdolliseen muutokseen jo varauduttu jollakin tapaa? / Mitä toimenpiteitä muutos vaatisi?
4. Kuinka muutos näkyisi tilitoimistotyöntekijöiden arjessa? Koskisiko se vain KLT-kirjanpitäjiä?
5. Näkisittekö muutoksesta olevan hyötyä Suomelle (esim. kansainvälisten konsernien kohdalla)?

Svar:

Suomessa on ollut - poiketen muista Pohjoismaista (Ruotsi ja Norja) - compilation käsitteen alle kuuluva menettely jo parinkymmenen vuoden ajan.

Nyt Ruotsissa ja sittemmin Norjassa on otettu käyttöön omanlaisensa kirjanpitäjien compilation.

Siellä ei ole voinut aiemmin tilinpäätöksestä nähdä, kuka on toteuttanut tilinpäätöksen.

Suomessa käytäntö on ollut hieman toisenlainen. Suomessa auktorisoitu tilitoimisto Suomen alan standardin mukaisesti tekee tilinpäätökseen tilinpäätöksen

toteuttajamerkinnän, jolloin tämä tieto on kaikkien tilinpäätöksen hyväksi käyttäjien käytettävissä. Laadunvarmistuksen piirissä oleva auktorisoitu toteuttaja toteuttaa tilinpäätöksen ammattitaidollaan alan toimialastandardin TAL-STAn mukaisesti.

Kyseessä ei luonnollisestikaan ole tilintarkastus tämän compilationin luonteen mukaisesti, ja se lienee suomalaisessa pitkäaikaisessa käytännössä kaikille osapuolille ollut itsestään selvä asia, eikä sitä (ettei ole tilintarkastusta) erikseen mainitakaan. Olemme hyvin tietoisia muiden pohjoismaiden järjestelmistä, koska teemme paljon pohjoismaista yhteistyötä. Muissa maissa on hyvinkin pohjoismaisista käytännöistä poikkeavia järjestelmiä eri maiden poikkeavista perinteistä johtuen.